

UCHWAŁA NR
RADY GMINY SULIKÓW

z dnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików za lata 2017-2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2019 r. poz. 506 ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 ze zm.) **Rada Gminy Sulików**

uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików za lata 2017-2018, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sulików.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PROJEKT UCHWAŁY RADY GMINY SULIKÓW		
DRUK NR 4		
23. PAŹ. 2019		
Sporządził:	Sprawdzono pod względem formalno - prawnym:	Zatwierdzam:
<i>Bnozyko</i>	<i>[Signature]</i> RADCA PRAWNY	<i>[Signature]</i>
..... (data i podpis) (data i podpis) (data i podpis)

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików za lata 2017-2018

SULIKÓW, WRZESIEŃ 2019

ZLECENIODAWCA:

Gmina Sulików
ul. Dworcowa 5 59-975 Sulików
tel.: 75 77 87 288, 289, fax: 75 77 56 922
e-mail: ug@sulikow.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM Sebastian Kulikowski
ul. Poniatowskiego 20/14, 59-900 Zgorzelec
tel. 691 015 026, fax (75) 613 81 34
e-mail: ekoteam.kulikowski@gmail.com,
www.ekoteam.com.pl

AUTOR OPRACOWANIA:

Sebastian Kulikowski

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Ogólna charakterystyka Gminy Sulików	4
3. Cele długoterminowe do 2024 r. i kierunki interwencji określone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024	5
4. Stopień realizacji działań w latach 2017-2018	8
4.1. Ochrona powietrza i klimatu	8
4.2. Ochrona przed hałasem	22
4.3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	24
4.4. Gospodarowanie wodami	25
4.5. Gospodarka wodno-ściekowa.....	29
4.6. Ochrona zasobów geologicznych.....	30
4.7. Gospodarka odpadami	31
4.8. Ochrona przyrody i krajobrazu.....	33
5. Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	36
6. Analiza wskaźników w latach 2017-2018	36
7. Podsumowanie	38

Spis tabel

<i>Tabela 1 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony powietrza i klimatu na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018</i>	8
<i>Tabela 2 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony przed hałasem na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018</i>	22
<i>Tabela 3 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018</i>	24
<i>Tabela 4 Stan realizacji zadań dotyczących gospodarowanie wodami na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018</i>	25
<i>Tabela 5 Stan realizacji zadań dotyczących gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018</i>	29
<i>Tabela 6 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony zasobów geologicznych na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018</i>	30
<i>Tabela 7 Stan realizacji zadań dotyczących gospodarki odpadami na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018</i>	31
<i>Tabela 8 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony przyrody i krajobrazu na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018</i>	34
<i>Tabela 9 Wydatki Gminy Sulików na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w latach 2017-2018</i>	36
<i>Tabela 10 Analiza wskaźnikowa „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024”</i>	37

1. Wstęp

Podstawą prawną Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików za lata 2017-2018 (zwanego dalej Raportem) jest art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. (Dz. U. z 2019, poz. 1396 z późn. zm). Zgodnie z wyżej wymienionym przepisem Wójt Gminy Sulików sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska dla gminy i przedstawia go Radzie Gminy Sulików.

Wójt Gminy Sulików wykonując ustawowy obowiązek wynikający z zapisu art.17 ust.1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. z 2019, poz. 1396 z późn. zm), w 2017 roku przygotował dokument pn. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 (zwany dalej POŚ), który został przyjęty uchwałą Nr XXVI/234/17 Rady Gminy Sulików z dnia 22 marca 2017 r.

Niniejszy dokument stanowi pierwszy raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” obejmujący lata 2017-2018, i zawiera:

- analizę realizacji przedsięwzięć planowanych w POŚ z 2017 roku,
- ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizę efektywności programu w oparciu o wskaźniki w nim określone.

Przy opracowaniu niniejszego Raportu wykorzystano materiały i informacje dotyczące stanu środowiska na terenie gminy Sulików uzyskane z następujących instytucji:

- Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu,
- Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei we Wrocławiu,
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we Wrocławiu,
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Zarząd Zlewni w Legnicy, Nadzór Wodny w Zgorzelcu,
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- Nadleśnictwa Pieńsk,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego,
- Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
- Gminy Sulików i jednostek podległych,

a także informacji zawartych na stronach internetowych instytucji publicznych, działających w obszarze ochrony środowiska.

2. Ogólna charakterystyka Gminy Sulików

Gmina Sulików położona jest w województwie dolnośląskim, w powiecie zgorzeleckim. Leży przy południowo-zachodniej granicy Polski, sąsiadując bezpośrednio z Czechami, niedaleko od granicy z Niemcami. Przejście graniczne z Czechami w Zawidowie położone jest w odległości ok 8 km od gminy, zaś do przejść granicznych z Niemcami odległość wynosi: do Zgorzelca 7 km i Jędrzychowic 5 km. Odległość z Sulikowa do Wrocławia wynosi 160 km, do Pragi 140 km, Berlina 286 km, zaś Warszawy 505 km.

Rysunek 1 Lokalizacja Gminy Sulików na tle powiatu zgorzeleckiego
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.pkw.gov.pl

Gmina sąsiaduje z małą gminą miejską Zawidów oraz gminą wiejską Zgorzelec z powiatu zgorzeleckiego i gminami wiejskimi Platerówka oraz Siekierczyn położonymi w powiecie lubańskim, a od południa z Czechami (powiat Frydlant).

Gmina Sulików zajmuje powierzchnię ok. 95,2 km². Obszar Gminy jest podzielony na 15 obrębów geodezyjnych. Gmina obejmuje 22 miejscowości i 16 sołectw: Bierna, Mała Wieś Dolna, Mała Wieś Górna, Miedziana, Mikułowa, Radzimów Dolny, Radzimów Górny, Skrzydlice, Stary Zawidów, Studniska Dolne, Studniska Górne, Sulików, Wilka, Wilka Bory, Wrociszów Dolny oraz Wrociszów Górny.

Gmina Sulików jest gminą typowo rolniczą, użytki rolne i lasy stanowią tu ponad 90% powierzchni. Obszar Gminy znajduje się w obrębie Pogórza Izerskiego, które można podzielić na cztery części fizyczno-geograficzne: Wzgórza Zalipiańskie, Wysoczyznę Siekierczyńską, Obniżenie Zawidowa i Równinę Zgorzelecką. Najwyższym punktem na terenie gminy jest szczyt Wyszyny (ponad 400 m n.p.m.). Rzeźbę terenu urozmaicają lokalnie pagóry (na ogół bazaltowe), a największy z nich zwany Górą Ognistą posiada wysokość względną ok. 70 m i jest eksploatowany przez kopalnię bazaltu w Sulikowie. Krajobraz Gminy porożcinany jest malowniczymi wciosowymi dolinkami potoków Lipy, Czerwonej Wody i Płonki.

Według danych na koniec 2018 roku liczba ludności Gminy Sulików wynosiła 6042 mieszkańców (6 112 w 2015 r.), i podobnie jak cały kraj, doświadcza negatywnych zjawisk w sferze demograficznej. Na przestrzeni lat 2015-2018 liczba ludności w gminie zmniejszyła się ogółem o 70 osób, tj. o 1,3%. Spadek dotyczył wyłącznie stałych mieszkańców Gminy.

W gminie Sulików w roku 2018 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 312 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 239 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 28 nowych podmiotów, a 51 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2010-2018 najwięcej (52) podmiotów zarejestrowano w roku 2015, a najmniej (26) w roku 2016. W tym samym okresie najwięcej (65) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2011 roku, najmniej (21) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2010 roku.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Sulików najwięcej (24) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (302) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 7,1% (22) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 33,7% (105) podmiotów, a 59,3% (185) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Sulików najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (32.2%) oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (26.8%).

3. Cele długoterminowe do 2024 r. i kierunki interwencji określone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024

Ochrona powietrza i klimatu

Cel długoterminowy do 2024 roku

Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze gminy Sulików związana z realizacją kierunków działań naprawczych

Kierunek interwencji

Skuteczne wdrażanie planów i programów służących ochronie powietrza w skali lokalnej i wojewódzkiej poprzez osiągnięcie zakładanych efektów ekologicznych

Wdrożenie mechanizmów ograniczających negatywny wpływ transportu na jakość powietrza poprzez efektywną politykę transportową do poziomu nie powodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza

Ochrona przed hałasem

Cel długoterminowy do 2024 roku

Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska

Kierunek interwencji

Zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas

Rozwój sieci monitoringu poziomu emisji hałasu do środowiska oraz narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas

Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Cel długoterminowy do 2024 roku

Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach

Kierunek interwencji

Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych

Gospodarowanie wodami

Cel długoterminowy do 2024 roku

System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód

Kierunek interwencji

Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Odry

Gospodarka wodno ściekowa

Cel długoterminowy do 2024 roku

System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód

Kierunek interwencji

Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu

Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Odry

Gospodarowanie zasobami geologicznymi

Cel długoterminowy do 2024 roku

Racjonalne i efektywne gospodarowania zasobami ze złóż

Kierunek interwencji

Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin oraz ograniczanie presji na środowisko, związanej z eksploatacją kopalin i prowadzeniem prac poszukiwawczych

Ochrona gleb

Cel długoterminowy do 2024 roku

Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi

Kierunek interwencji

Zachowanie funkcji środowiskowych, gospodarczych, społecznych i kulturowych gleb

Zachowanie możliwie dobrego stanu gleb rolniczych

Minimalizacja stopnia i łagodzenie zasklepienia gleb

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów

Cel długoterminowy do 2024 roku

Racjonalna gospodarka odpadami

Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne

Kierunek interwencji

Prawidłowe funkcjonowanie i rozwój gospodarowania odpadami oraz zgodna z przepisami prawa sprawozdawczość

Minimalizacji ilości odpadów oraz wzrost efektywność i selektywnej zbiórki

Ochrona przyrody i krajobrazu

Cel długoterminowy do 2024 roku

Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu

Zwiększenie lesistości

Kierunek interwencji

Podejmowanie działań z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych gminy, w tym prowadzenie badań naukowych, inwentaryzacji przyrodniczej i monitoringu oraz działania z zakresu edukacji ekologicznej

Zrównoważony rozwój lasów

Zagrożenia poważnymi awariami

Cel długoterminowy do 2024 roku

Przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych

Minimalizacja skutków awarii dla ludzi i środowiska

Kierunek interwencji

Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii

Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych

4. Stopień realizacji działań w latach 2017-2018

4.1. Ochrona powietrza i klimatu

W zakresie ochrony powietrza i klimatu w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 założono realizację 12 zadań, w tym 6 własnych, 4 zadań monitorowanych oraz jedno wspólne zadanie dotyczące infrastruktury drogowej.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji planowanych działań na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018.

Tabela 1 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony powietrza i klimatu na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018

Cel długoterminowy do 2024 roku: Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze gminy Sulików związana z realizacją kierunków działań naprawczych	
Planowane zadania	Podjęte zadania w latach 2017-2018
Aktualizacja "Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Sulików" oraz „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Sulików”	W okresie sprawozdawczym Gmina Sulików przyjęła do realizacji „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Sulików” (Uchwała Rady Gminy Sulików z dnia 8 lutego 2017 r. XXV/223/17 w sprawie przyjęcia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Sulików.
Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego gminy Sulików	<p>Gmina Sulików</p> <p>W 2018 r. Gmina realizowana była kolejna rozbudowa oświetlenia drogowego o 52 szt. opraw i punktów w miejscowościach:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sulików – 7 punktów, – Bierna – Radzimów – 5 opraw, – Radzimów Dolny – 3 punkty oraz montaż 6 opraw, – Skrzydlice – 5 opraw ledowych, – Nowoszyce – 3 oprawy ledowe, – Bierna – 1 oprawa ledowa, – Miedziana – 5 opraw ledowych, – Wrociszów Dolny – 1 oprawa ledowa, – Stary Zawidów 2 oprawy ledowe, – Studniska Dolne – 2 oprawy ledowe, – Studniska Górne – 8 opraw ledowych, – Radzimów Górny – 1 oprawa ledowa.
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Sulików	<p>Gmina Sulików</p> <p>W 2017 r. na terenie gminy przeprowadzono modernizację Świątyni Wiejskiej w Skrzydlicach, w ramach której wykonano nową elewację. Zadanie sfinansowane z funduszu sołectkiego. Koszt 12 377 zł.</p> <p>W 2018 r. przeprowadzono modernizację świątyni Wiejskiej w Mikułowej, w ramach której wykonano roboty izolacyjno-naprawcze ścian zewnętrznych oraz odwodnienie fundamentów.</p> <p>W 2017 roku wykonano naprawę 170 m² dachu w Szkole Podstawowej w Sulikowie.</p> <p>Ponadto w latach 2017-2018 przeprowadzono remonty OSP w Studniskach Dolnych. Zakres prac obejmował m.in. wymianę pokrycia dachowego, ocieplenie obiektu.</p>
Termomodernizacja budynków mieszkalnych i mieszkalno-usługowych na terenie gminy Sulików	W 2018 r. Gmina Sulików zrealizowała program WFOŚiGW we Wrocławiu, którego celem było ograniczenia niskiej emisji. W efekcie zlikwidowano 39 nieekologicznych źródeł ciepła i

	<p>zamontowano: 24 szt. kotłów węglowych, 10 szt. kotłów na biomasę, 4 szt. pomp ciepła, 1 szt. kocioł olejowy, 1 szt. piec elektryczny, 1 szt. kolektora słonecznego.</p> <p>Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 734 742,32 zł, w tym koszty kwalifikowane stanowiły 656 618,74 zł. Program otrzymał wsparcie w formie pożyczki z WFOŚiGW w kwocie 328 309, 27 zł.</p>
Monitoring zużycia paliw i nośników energii w budynkach użyteczności publicznej, system zarządzania energią w budynkach użyteczności publicznej	Zadanie zaplanowane do realizacji przez Gminę, będzie realizowane w następnych latach.
Organizacja akcji społecznych związanych z ograniczeniem emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Gmina Sulików W okresie sprawozdawczym Gmina Sulików organizowała w Sali Gminnego Ośrodka Kultury w Sulikowie spotkania informacyjne dla mieszkańców Gminy Sulików i Gminy Zawidów w sprawie możliwości uzyskania wsparcia finansowego na wymianę nie ekologicznych pieców.
Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej	System monitoringu jakości powietrza w rejonie gminy Sulików przedstawiono poniżej pod tabelą.
Sukcesywna kontrola uciążliwych źródeł zanieczyszczeń	W latach 2017-2018 na terenie gminy WIOŚ we Wrocławiu Delegatura w Jeleniej Górze nie prowadził kontroli uciążliwych źródeł zanieczyszczeń.
Budowa dróg rowerowych	„Rowerem po granicy – Transgraniczna Koncepcja Ścieżek Rowerowych”. Projekt realizowany wspólnie z gminami Zgorzelec, miastem Zgorzelec, Pieńsk, Platerówka, Zawidów. Obecnie wykonano koncepcje trasy. Wartość całego projektu wynosi 106 619 zł z czego dofinansowania wynosi 85% z EFRR.
Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej na terenie gminy	Gmina Sulików Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych – droga o pełnej konstrukcji podatnej półsztywnej z podbudową i warstwą jezdnią o nawierzchni asfaltowej do Ksawerowa o długości 1,2 km. Zadanie dofinansowane z budżetu Województwa Dolnośląskiego. Odtworzenie drogi gminnej nr 376 w Biernej. Przebudowa dróg gminnych w Sulikowie w ramach usuwania kłesk żywiołowych ul. Górna i Jasna. Przebudowa drogi gminnej nr 109801D Wrociszów – Wilka. Kontynuacja odtworzenia drogi na działce nr 376 w Biernej. Przebudowa drogi wewnętrznej – ul. Starozawidowska w Starym Zawidowie. Przebudowa drogi wewnętrznej działka nr 650 w Sulikowie. Przebudowa drogi wewnętrznej działki nr 594, 619/2 i 643 w Biernej (Koci Zamek). Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików – etap I: działka nr 164/2 obręb Wrociszów Górny. Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików – etap II: działka nr 704 obręb Radzimów.

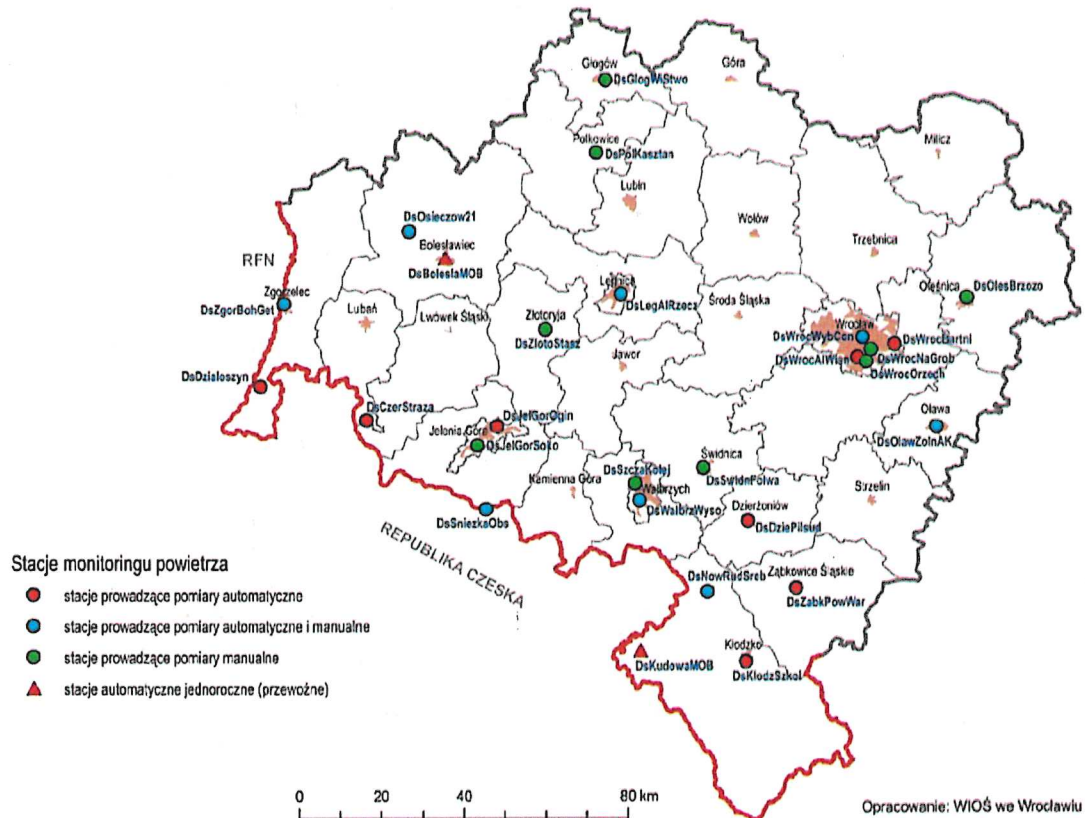

	<p>Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików – etap III: działka nr 306/13 obręb Radzimów.</p> <p>Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików – etap IV: działka nr 237 i 238 obręb Stary Zawidów.</p> <p>Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików – etap V: działka nr 336 obręb Studniska Dolne.</p> <p>Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików – etap VI: działka nr 460, 470, 474 obręb Studniska Dolne.</p> <p>Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików – etap VII: działka nr 482, 490, 524 obręb Studniska Dolne.</p> <p>Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików – etap VIII: działka nr 394 obręb Radzimów.</p> <p>Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie gminy Sulików – etap IX: ul. Kwiatowa i Szafirowa w Sulikowie.</p> <p>Powiat Zgorzelecki</p> <p>Budowa chodnika w miejscowości Skrzydlice o długości 400 mb w zakresie drogi powiatowej 2376D wraz z dokumentacją, koszt 296 200,40 zł,</p> <p>Przebudowa drogi powiatowej nr 2380D relacji Studniska Dolne-Studniska Górne na odcinku 1000 mb w km 1+015 do 2+015, koszt 982 993,72 zł,</p> <p>Remont drogi powiatowej nr 2378D relacji Radzimów – Bierna na odcinku 1.700,00 mb od km 2+684,00 do km 4+384,00 wraz z wykonaniem odwodnienia, w ramach zadania Bierna – droga dojazdowa do gruntów rolnych. Koszt 800 000,00 zł,</p>
Wybór przewoźnika dla transportu, którego tabor wyposażony jest w ekologiczne jednostki napędowe	Brak przepisów dotyczących zielonych zamówień powodują przesunięcie realizacji zadania na następne lata.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sulikowie oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze gminy Sulików, 2019

Ocenę stanu powietrza atmosferycznego w rejonie gminy Sulików przeprowadzono w oparciu o dane pochodzące z opracowania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu pt.:

- „Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2016 roku”.
- „Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2017 roku”.
- wyniki pomiarów z państwowych stacji monitoringu powietrza w Zgorzelcu i Działoszynie w 2018 roku.

Rysunek 2 Stacje pomiarowe na terenie stref województwa dolnośląskiego, wykorzystane w ocenie za 2017 r.

Źródło: Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2017 roku

Ocenę jakości powietrza wykonano dla obszaru stref. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. 2012, poz. 914), w przypadku województwa dolnośląskiego są to:

- strefa aglomeracja wrocławska obejmująca Wrocław – miasto o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- strefa miasto Legnica – miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- strefa miasto Wałbrzych – miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- strefa dolnośląska obejmująca pozostały obszar województwa, w tym Gminę Sulików.

Podstawę klasyfikacji stref w oparciu o wyniki rocznej oceny jakości powietrza stanowiły:

- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu,
- poziom docelowy,
- poziom celu długoterminowego,

określone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012, poz. 1031).

Ocenę przeprowadzono z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych:

- ze względu na ochronę zdrowia ludzi – dla wszystkich stref,
- ze względu na ochronę roślin – dla strefy dolnośląskiej.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia obejmuje: dwutlenek azotu NO₂, dwutlenek siarki SO₂, benzen C₆H₆, ołów Pb, arsen As, nikiel Ni, kadm Cd, benzo(a)piren B(a)P, pył PM10, pył PM2,5, ozon O₃, tlenek węgla CO. W ocenie pod kątem ochrony roślin uwzględnia się: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO, ozon O₃.

W wyniku oceny każdej strefie przypisano klasę dla każdego zanieczyszczenia, oddzielnie ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ze względu na ochronę roślin. Z klasyfikacji pod kątem ochrony roślin wyłączone są strefy: aglomeracje powyżej 250 tys. mieszkańców i miasta powyżej 100 tys. mieszkańców. Strefy zaliczono:

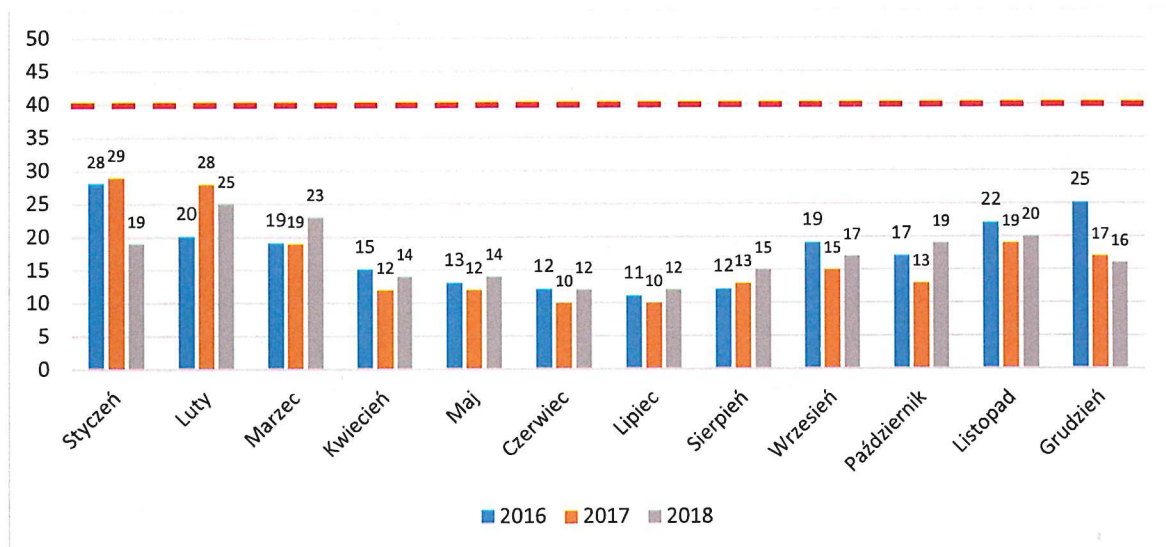
- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekroczyły poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych,
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekroczyły poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe.

Zaliczenie strefy do gorszej klasy (klasa C) nie oznacza zatem, że jakość powietrza na terenie całej strefy nie spełnia określonych kryteriów. Przypisanie strefie klasy C nie oznacza także konieczności prowadzenia intensywnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza na obszarze całej strefy. Oznacza natomiast potrzebę podjęcia odpowiednich działań w odniesieniu do wybranych obszarów w strefie (z reguły o ograniczonym zasięgu) i dla określonych zanieczyszczeń – włączając konieczność opracowania programu ochrony powietrza – POP, o ile program taki nie został opracowany wcześniej dla danego zanieczyszczenia i obszaru.

Ocena według kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia ludzi

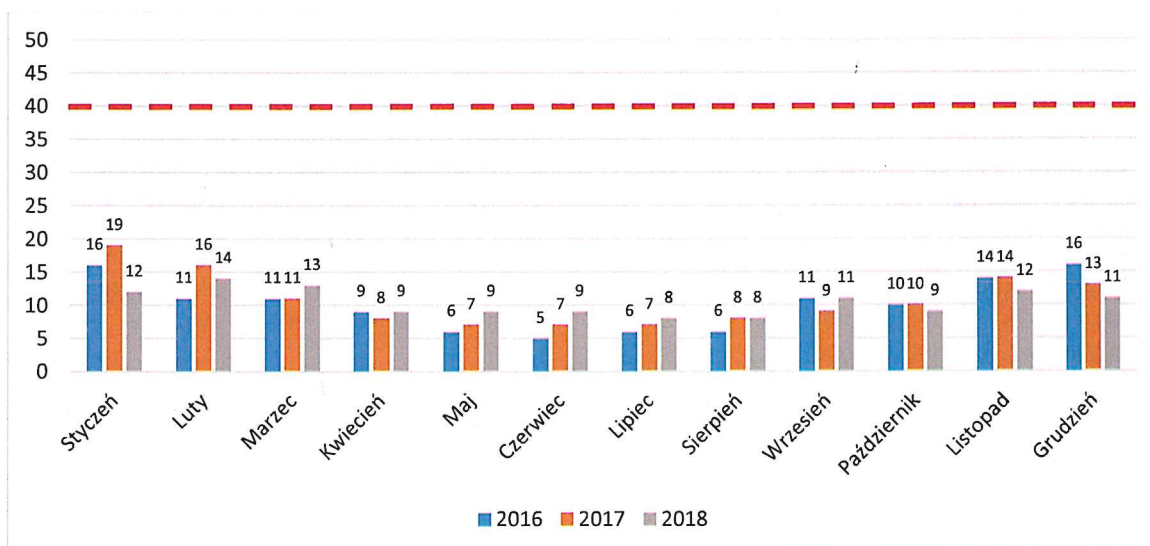
Dwutlenek azotu

Ocenę jakości powietrza dla dwutlenku azotu wykonano z uwzględnieniem wyników pomiarów automatycznych ze stacji zlokalizowanych w Zgorzelcu ul. Bohaterów Getta oraz w Działoszynie.

Rysunek 3 Wyniki pomiarów stężenia NO₂ na stacji w Zgorzelcu - µg/m³

Źródło: <http://air.wroclaw.pios.gov.pl>

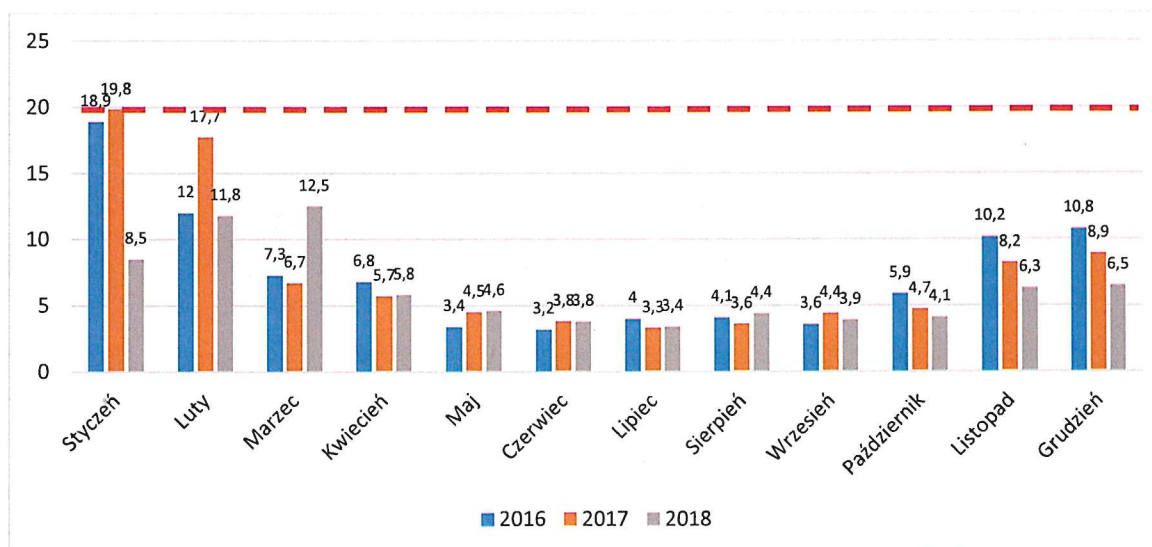
Rysunek 4 Wyniki pomiarów stężenia NO₂ na stacji w Działoszynie - µg/m³

Źródło: <http://air.wroclaw.pios.gov.pl>

Z badań przeprowadzonych w latach 2016-2018 wynika, że wartość średnia roczna dla dwutlenku azotu wynosiła od 10 µg/m³ na stacji w Działoszynie do 18 µg/m³ na stacji w Zgorzelcu (poziom dopuszczalny 40 µg/m³). Maksymalne stężenia miesięczne dla dwutlenku azotu odnotowano w styczniu 2017 r. tj. 29 µg/m³ na stacji w Zgorzelcu. Strefa dolnośląska w której zlokalizowana jest gmina Sulików otrzymała klasę A dla dwutlenku azotu.

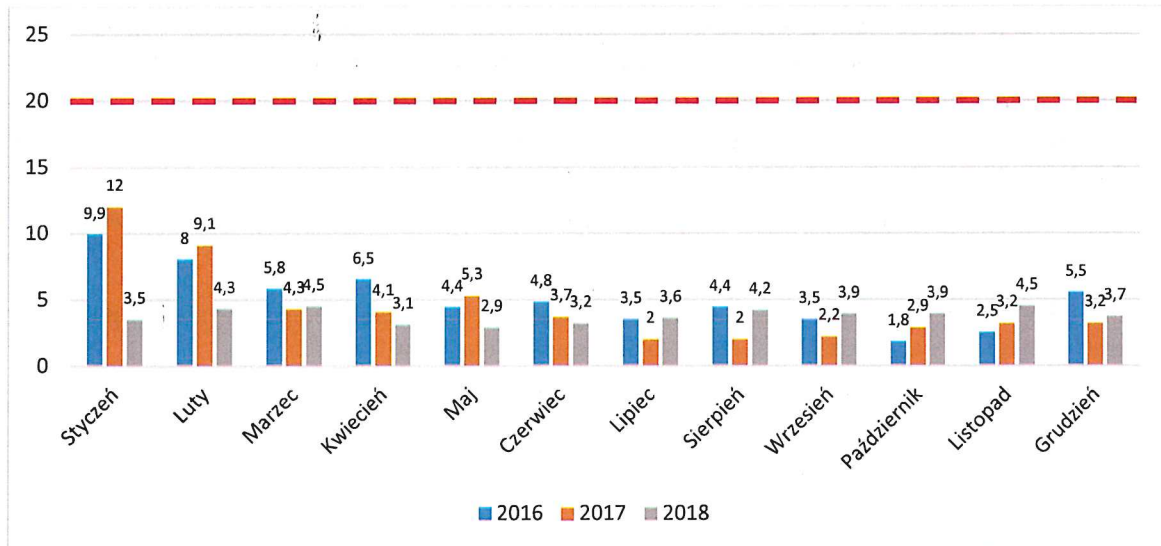
Dwutlenek siarki

Stężenia dwutlenku siarki wykazują wyraźną zależność z sezonową zmiennością temperatury powietrza – stężenie dwutlenku siarki często wzrasta w zimnych porach roku.

Rysunek 5 Wyniki pomiarów stężenia SO₂ na stacji w Zgorzelcu - µg/m³

Źródło: <http://air.wroclaw.pios.gov.pl>

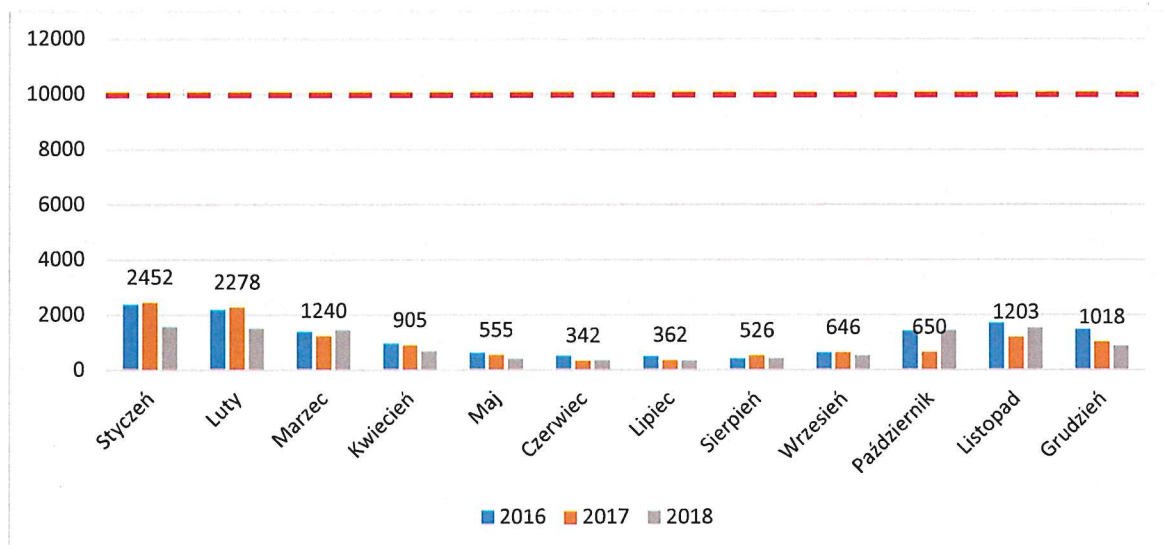
Rysunek 6 Wyniki pomiarów stężenia SO₂ na stacji w Działoszynie) - µg/m³

Źródło: <http://air.wroclaw.pios.gov.pl>

Z badań przeprowadzonych w latach 2016-2018 wynika, że wartość średnia roczna dla dwutlenku siarki wynosiła od 3,8 µg/m³ na stacji w Działoszynie do 7,5 µg/m³ na stacji w Zgorzelcu (poziom dopuszczalny 20 µg/m³). Maksymalne stężenia miesięczne dla dwutlenku siarki odnotowano w styczniu 2017 r. tj. 19,8 µg/m³ na stacji w Zgorzelcu. Strefa dolnośląska w której zlokalizowana jest gmina Sulików otrzymała klasę A dla dwutlenku siarki.

Tlenek węgla

Poziom zanieczyszczenia powietrza tlenkiem węgla ocenia się w odniesieniu do poziomu dopuszczalnego tj. stężenie 8-godzinne 10000 µg/m³ – jest to maksymalna średnia 8-godzinna, spośród średnich kroczących, obliczanych co godzinę z ośmiu średnich 1-godzinnych w ciągu doby.

Rysunek 7 Wyniki pomiarów stężenia CO (8 godzinne) na stacji w Zgorzelcu - µg/m³

Źródło: <http://air.wroclaw.pios.gov.pl>

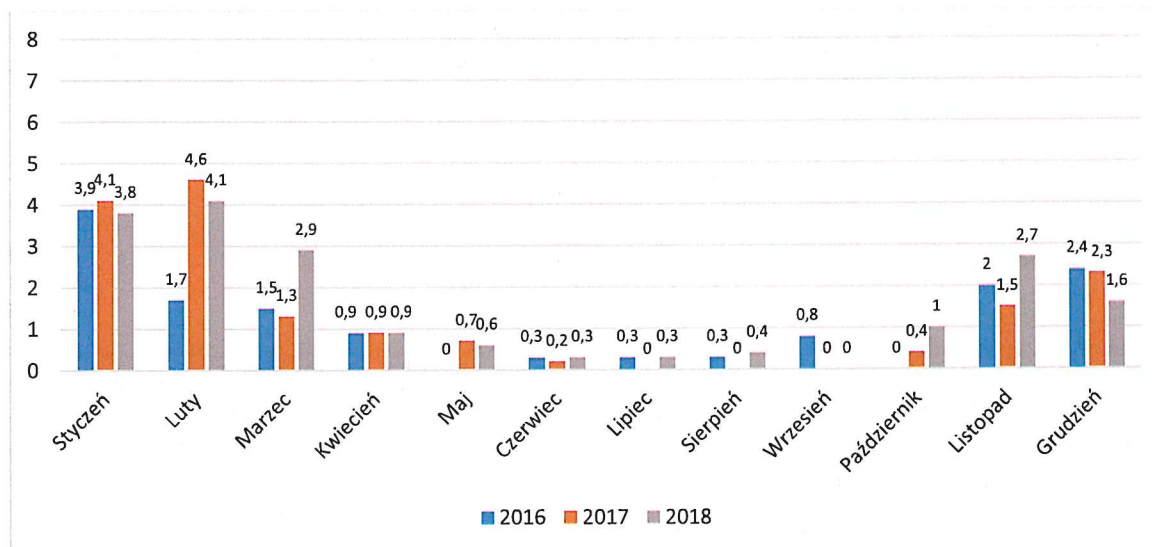
W 2017 r. na terenie powiatu zgorzeleckiego nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu 8-godzinnego tlenu węgla. Najwyższe stężenia 8-godzinne rejestrowane przez stację na terenie Zgorzelca nie przekroczyły 34% normy. Na stacji w Działoszynie nie badano tlenu węgla.

Analiza zmian stężeń w ostatnim 10-leciu wykazała, że poziomu stężeń tlenu węgla (CO) nie ulegały zbyt dużym wahaniom i utrzymywały się na niskim poziomie.

Strefa dolnośląska w której zlokalizowana jest gmina Sulików otrzymała klasę A dla tlenu węgla.

Benzen

Ocenę jakości powietrza dla benzenu (C₆H₆) wykonano z uwzględnieniem wyników pomiarów automatycznych ze stacji zlokalizowanej w Zgorzelcu ul. Bohaterów Getta.

Rysunek 8 Wyniki pomiarów stężenia benzenu na stacji w Zgorzelcu - µg/m³

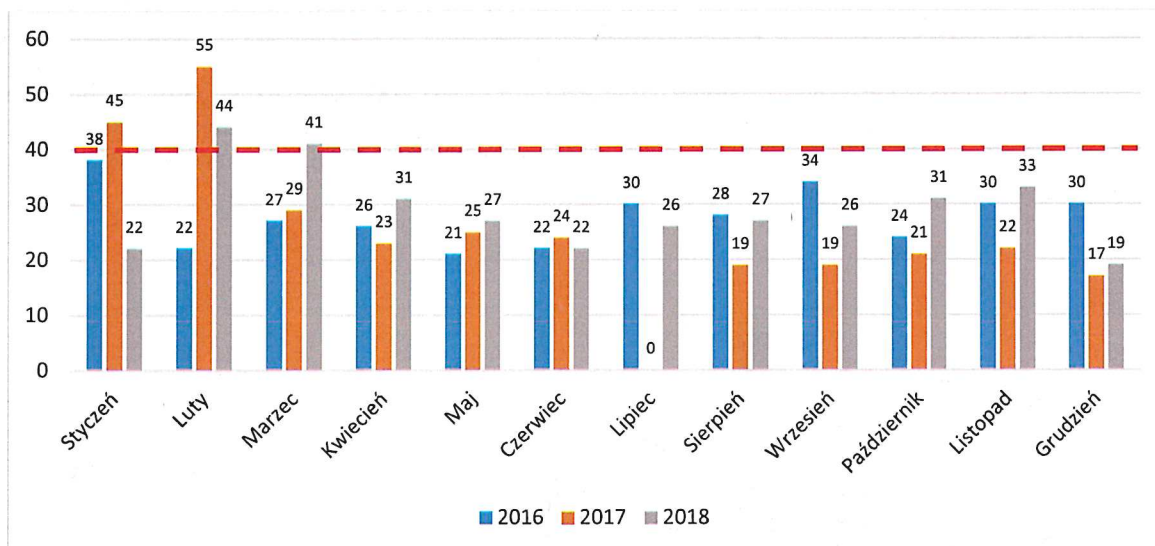
Źródło: <http://air.wroclaw.pios.gov.pl>

Z badań przeprowadzonych w latach 2016-2018 wynika, że wartość średnia roczna dla benzenu wynosiła od 0,2 µg/m³ do 4,6 µg/m³ na stacji w Zgorzelcu (poziom dopuszczalny 5 µg/m³). Maksymalne stężenia miesięczne dla benzenu odnotowano w lutym 2017 r. tj. 4,6 µg/m³. Strefa dolnośląska w której zlokalizowana jest gmina Sulików otrzymała klasę A dla benzenu.

Pył PM10

W województwie dolnośląskim prowadzone są pomiary automatyczne pyłu PM10, których wyniki co godzinę zamieszczane są na stronie internetowej WIOŚ. Taki system pozwala, po zamknięciu doby pomiarowej, na szybkie informowanie społeczeństwa o osiągniętych stężeniach, ewentualnych przekroczeniach norm i reakcją w przypadku przekroczenia przez stężenie dobowe wartości poziomu dopuszczalnego, poziomu informowania (200 µg/m³) bądź poziomu alarmowego (300 µg/m³). W przypadku ich przekroczenia wojewódzki inspektor ochrony środowiska powiadamia wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego oraz zarząd województwa.

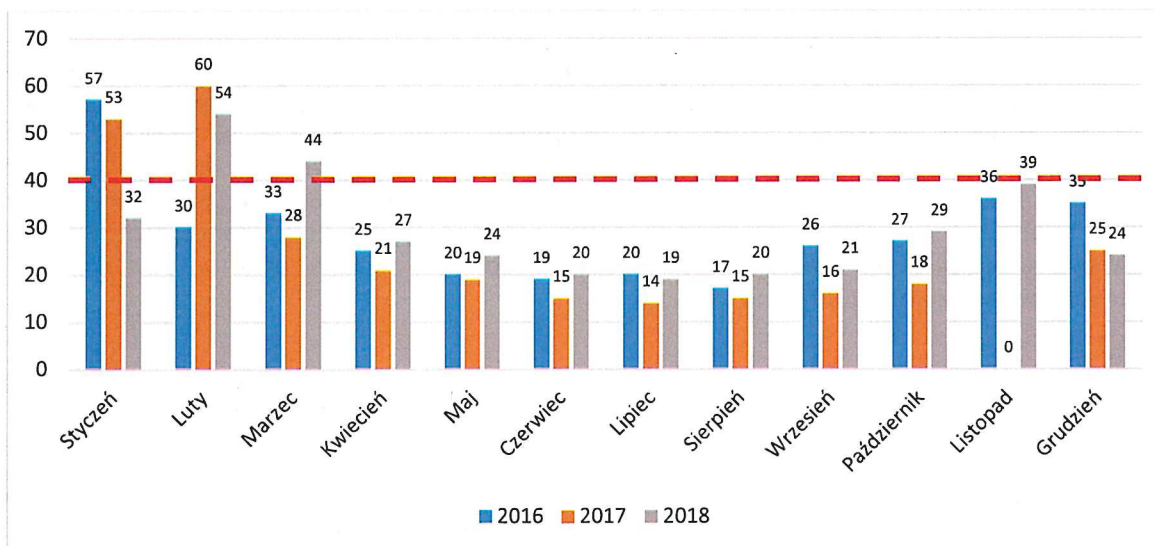
Ocenę jakości powietrza wykonano na podstawie pomiarów automatycznych na stacji w Działoszynie oraz pomiarów manualnych na stacji w Zgorzelcu. Klasyfikacja wyników odnosi się do dwóch wartości kryterialnych: stężeń 24-godzinnych i średniej dla roku.

Rysunek 9 Wyniki pomiarów stężenia pyłu PM10 na stacji w Działoszynie - $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Źródło: <http://air.wroclaw.pios.gov.pl>

Z badań przeprowadzonych na stacji w Działoszynie w latach 2016-2018 wynika, że wartość średnia roczna dla pyłu PM10 wynosiła od $17 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do $55 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (poziom dopuszczalny $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Maksymalne stężenia 24-godzinne dla pyłu PM10 odnotowano w lutym 2017 r. tj. $55 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Rysunek 10 Wyniki pomiarów stężenia pyłu PM10 na stacji w Zgorzelcu - $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Źródło: <http://air.wroclaw.pios.gov.pl>

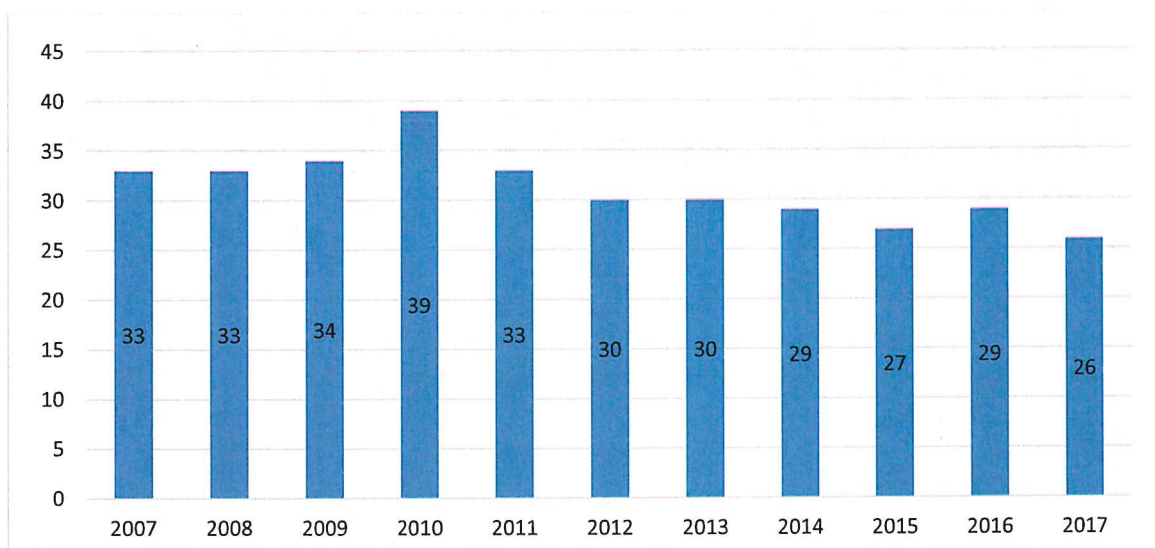
Z badań przeprowadzonych na stacji w Zgorzelcu w latach 2016-2018 wynika, że wartość średnia roczna dla pyłu PM10 wynosiła od $14 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (poziom dopuszczalny $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Maksymalne stężenia 24-godzinne dla pyłu PM10 odnotowano w lutym 2017 r. tj. $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Strefa dolnośląska w której zlokalizowana jest gmina Sulików otrzymała klasę C dla pyłu PM10.

W ostatnim dziesięcioleciu w wielu powiecie zgorzeleckim można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza pod względem poziomu zanieczyszczenia pyłem. Stężenie tego zanieczyszczenia

zależy przede wszystkim od emisji zanieczyszczeń ze spalania paliw do celów grzewczych – rodzaju i ilości spalanej paliwa oraz sprawności stosowanych urządzeń grzewczych. Znaczącym źródłem emisji pyłu jest również transport drogowy – pył emitowany jest podczas spalania paliw w silnikach pojazdów, ścierania okładzin, opon oraz jest wtórnie unoszony z dróg. Udział przemysłu w zanieczyszczeniu powietrza pyłem PM10 widoczny jest najbardziej w pobliżu kopalni odkrywkowych (głównie ze względu na nieorganizowaną emisję pyłu).

Rysunek 11 Wyniki pomiarów stężenia średniorocznych pyłu PM10a w latach 2007-2017 na stacji w Zgorzelcu- µg/m³

Źródło: <http://air.wroclaw.pios.gov.pl>

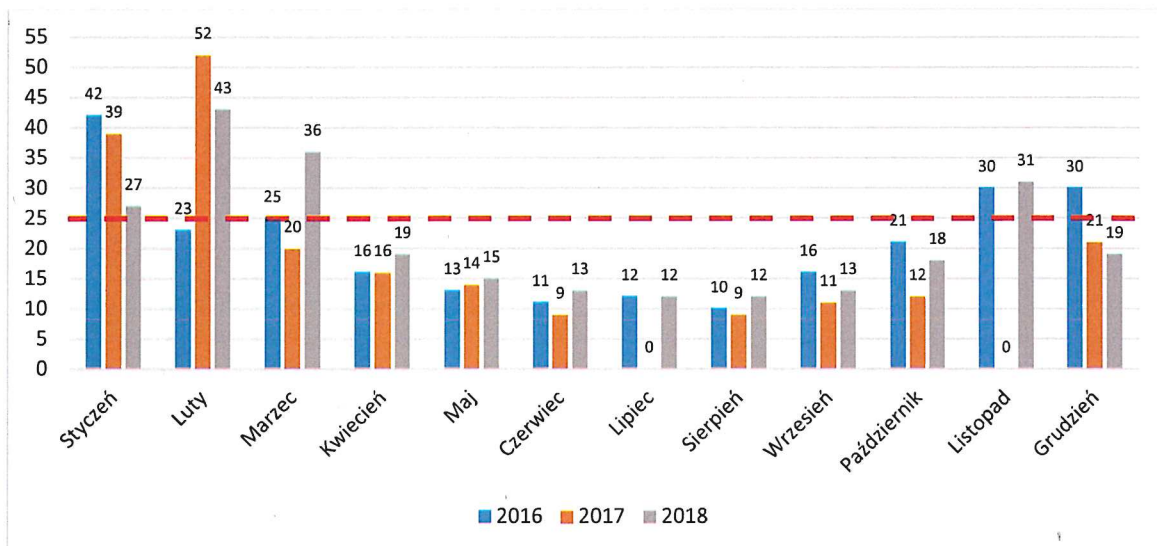
Stopień zanieczyszczenia powietrza pyłem zależy również od panujących warunków meteorologicznych: temperatur występujących w zimie oraz od tego jak długo w ciągu roku występowały niższe temperatury, wymagające ogrzewania mieszkań, a także od prędkości wiatru wpływającego na „przewietrzanie” danego obszaru oraz od występowania zjawiska inwersji temperatur, które przyczynia się do kumulowania zanieczyszczeń na niewielkiej wysokości nad ziemią. Nakładanie się emisji zanieczyszczeń oraz powyższych czynników meteorologicznych może spowodować kilkudniowe epizody występowania wysokiego stężenia pyłu w powietrzu, co obserwowano na początku 2017 roku.

Pył PM_{2,5}

Ocenę jakości powietrza wykonano na podstawie pomiarów manualnych na stacji w Zgorzelcu, ul. Bohaterów Getta.

Podstawowym kryterium w rocznych ocenach jakości powietrza dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} jest poziom dopuszczalny określony dla tzw. fazy I (obowiązujący od 1 stycznia 2010, z terminem osiągnięcia do 1 stycznia 2015 r.). Margines tolerancji od 2015 r. wynosi 0.

Nie klasyfikuje się stref odrębnie pod kątem poziomu docelowego, którego wartość jest taka sama, jak w przypadku poziomu dopuszczalnego. Dokonuje się natomiast klasyfikacji pod kątem dotrzymania poziomu dopuszczalnego – II fazy (25 µg/m³, z terminem osiągnięcia do 1 stycznia 2020 r.), stosując nazewnictwo klas: A1 oraz C1.

Rysunek 12 Wyniki pomiarów stężenia pyłu PM_{2,5} na stacji w Zgorzelcu) - µg/m³

Źródło: <http://air.wroclaw.pios.gov.pl>

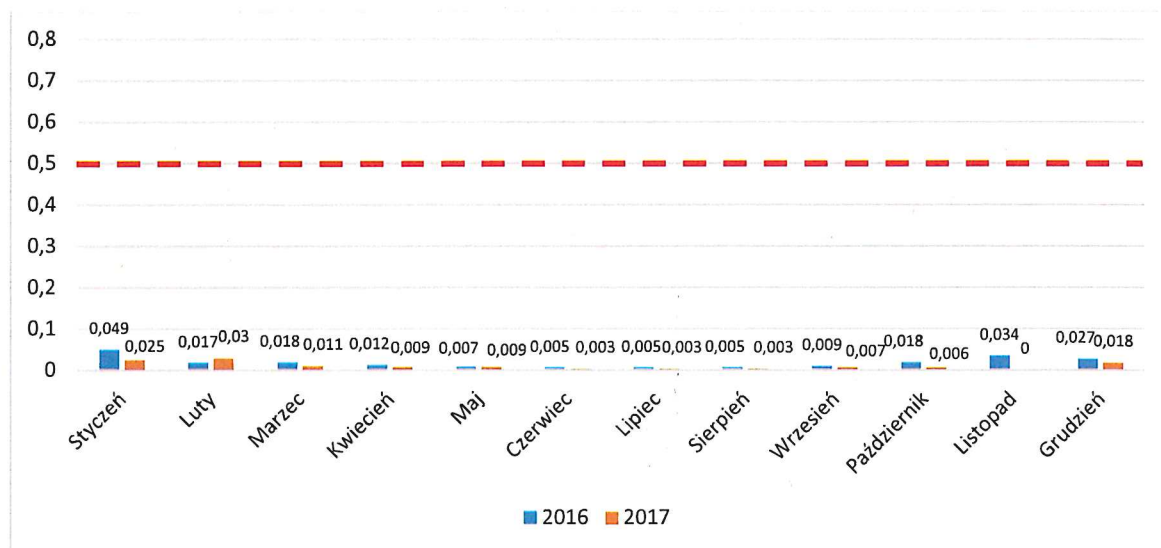
Z badań przeprowadzonych na stacji w Zgorzelcu w latach 2016-2018 wynika, że wartość średnia roczna dla pyłu PM_{2,5} wynosiła od 9 µg/m³ do 52 µg/m³ (poziom docelowy i dopuszczalny 25 µg/m³). Maksymalne stężenia dla pyłu PM_{2,5} odnotowano w lutym 2017 r. tj. 52 µg/m³.

Strefa dolnośląska w której zlokalizowana jest gmina Sulików otrzymała klasę C dla pyłu PM_{2,5}.

Ołów, Arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren (BaP) – całkowita zawartość w pyłe zawieszonym PM₁₀.

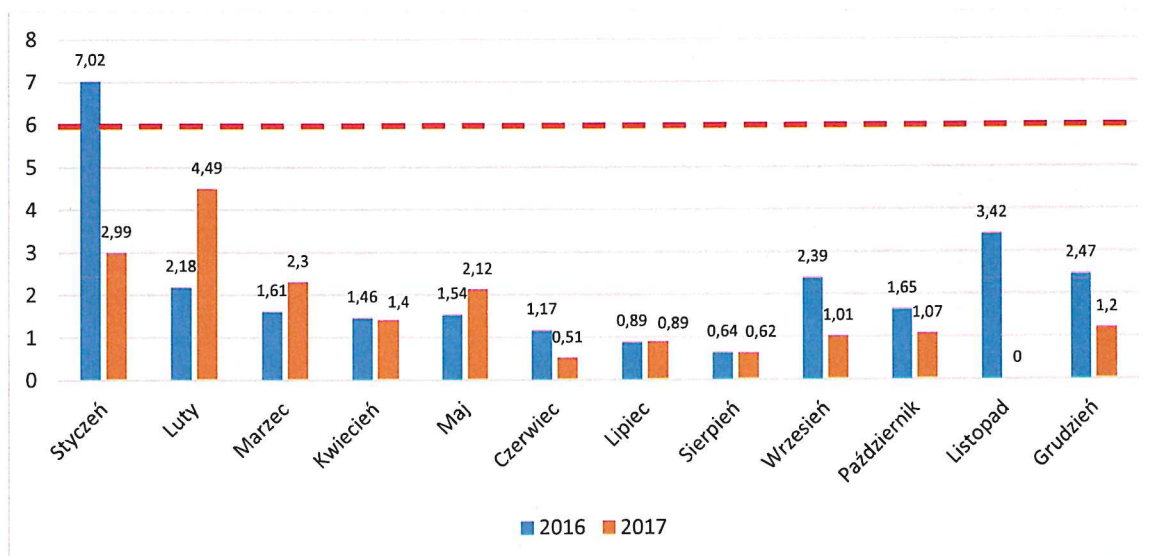
Klasyfikację dla wyżej wymienionych substancji wykonano w oparciu o uzyskane stężenia średnie dla roku odnoszone do poziomu docelowego. Za podstawę klasyfikacji przyjęto pomiary manualne ze stacji zlokalizowanych poza obszarem gminy Sulików.

W latach 2016-2017 oznaczono stężenia ołowiu, arsenu, kadmu i niklu w Zgorzelcu. W 2018 r. nie badano w/w stężeń.

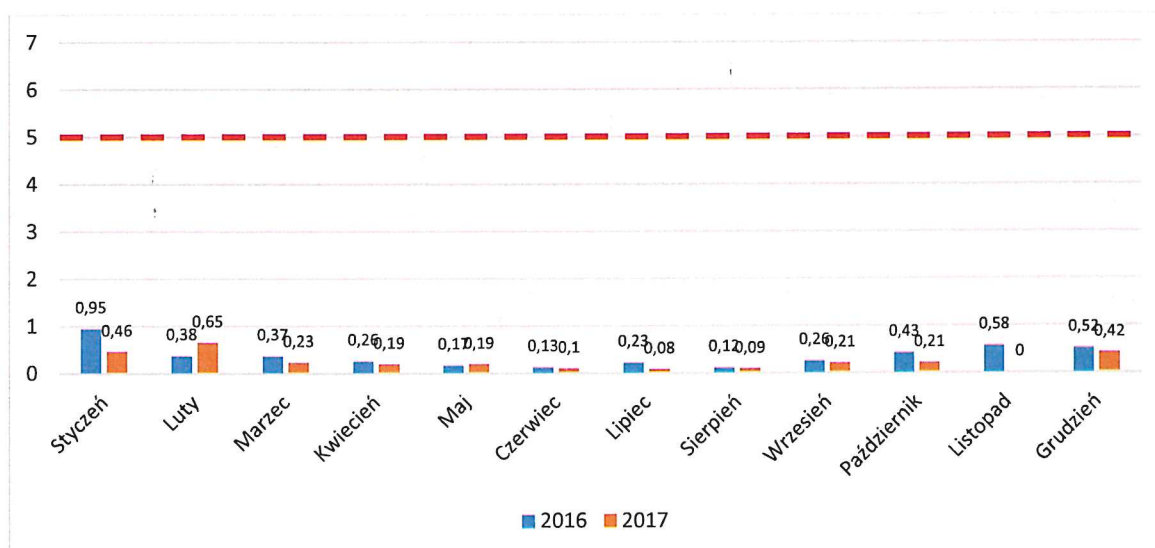
Rysunek 13 Wyniki pomiarów stężenia ołowiu na stacji w Zgorzelcu - µg/m³

Źródło: <http://air.wroclaw.pios.gov.pl>

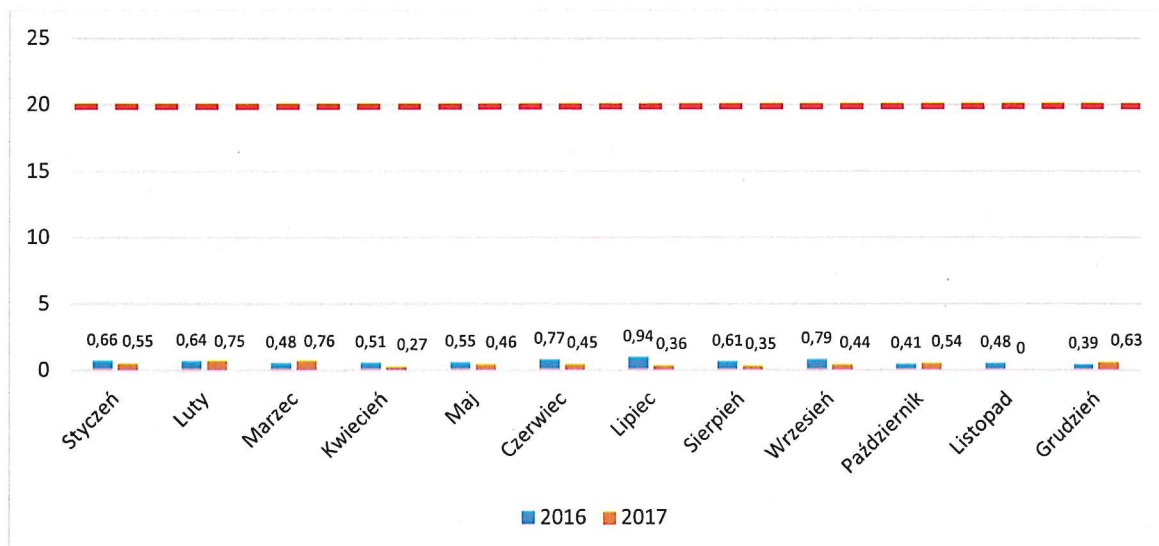
Rysunek 14 Wyniki pomiarów stężenia arsenu na stacji w Zgorzelcu - $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Źródło: <http://air.wroclaw.pios.gov.pl>

Rysunek 15 Wyniki pomiarów stężenia kadmu na stacji w Zgorzelcu - $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Źródło: <http://air.wroclaw.pios.gov.pl>

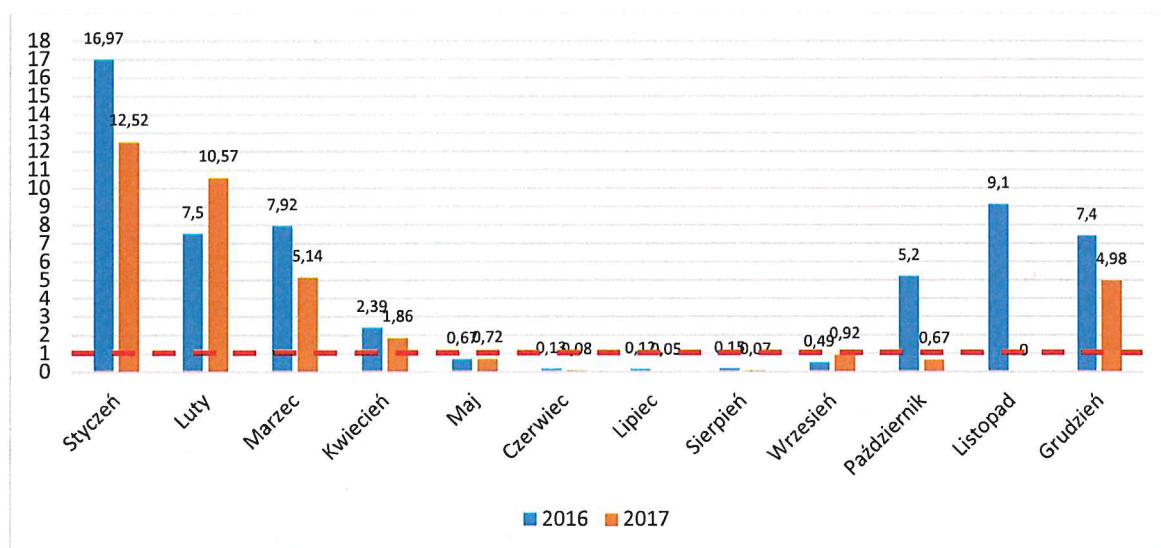

Rysunek 16 Wyniki pomiarów stężenia niklu na stacji w Zgorzelcu - $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Źródło: <http://air.wroclaw.pios.gov.pl>

W latach 2016-2017 badania stężeń ołowiu, arsenu, kadmu i niklu na stacji w Zgorzelcu nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych stężeń w powietrzu. Dla ołowiu wartości stężeń wynosiły od $0,003 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do $0,049 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (poziom dopuszczalny $0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$), dla arsenu od $0,51 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do $4,49 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (poziom dopuszczalny $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$), dla kadmu od $0,08 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do $0,95 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (poziom dopuszczalny $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$), dla niklu od $0,27 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do $0,94 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (poziom dopuszczalny $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Benzo(a)piren należy do grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA). Jest to związek trwały w środowisku, posiada zdolność do adsorpcji na powierzchni pyłów (np. PM10 i PM2,5). Powstaje w wyniku niepełnego spalania związków organicznych. W wyniku działalności człowieka uwalniany jest do środowiska ze spalania paliw kopalnych, odpadów, wypalania traw oraz działalności przemysłowej. Obecny jest również w spalinach samochodowych i dymie papierosowym.

Rysunek 17 Wyniki pomiarów stężenia benzo(a)pirenu na stacji w Zgorzelcu - ng/m^3

Źródło: <http://air.wroclaw.pios.gov.pl>

Pomiary benzo(a)pirenu prowadzono w Zgorzelcu, ul. Bohaterów Getta. Stężenia średnie dla roku wynosiły od 0,12 do 16,97 ng/m³ (przy normie 1 µg/m³).

Strefa dolnośląska w której zlokalizowana jest gmina Sulików otrzymała klasę C dla benzo(a)pirenu – ze względu na przekroczenia poziomu docelowego. Dla pozostałych zanieczyszczeń arsenu, kadmu, niklu, ołowiu strefa dolnośląska otrzymała klasę A.

Ozon

Ozon jest zanieczyszczeniem wtórnym powstającym w wyniku reakcji fotochemicznych przy sprzyjających warunkach meteorologicznych, w atmosferze zawierającej tzw. prekursorzy ozonu (np.: tlenki azotu, węglowodory) pochodzące ze źródeł antropogenicznych, głównie transportu drogowego. Powstawaniu ozonu sprzyja wysoka temperatura, duże nasłonecznienie i duża wilgotność powietrza.

Podstawę klasyfikacji stref stanowi jeden parametr – stężenie 8-godzinne odnoszące się do poziomu docelowego oraz poziomu celu długoterminowego.

W województwie dolnośląskim pomiary ozonu prowadzone są przez WIOŚ na stacjach pomiarów automatycznych: w Kłodzku i Osieczowie. Uśredniona z trzech lat liczba przekroczeń poziomu docelowego wynosiła:

- w Kłodzku 19,
- w Osieczowie 20.

W związku z powyższym strefę dolnośląską zaliczono do klasy C dla ozonu (poziom docelowy).

W przypadku celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej 120 µg/m³ w odniesieniu do najwyższej wartości stężeń 8-godzinnych spośród średnich kroczących w roku kalendarzowym. Dlatego w tym przypadku ozon otrzymał klasę D2 w odniesieniu do celu długoterminowego.

Ocena według kryteriów odniesionych do ochrony roślin

Ozon

Za podstawę oceny przyjęto pomiary automatyczne. Wynik uśredniony dla stacji pomiarowych w Czerniawie, Osieczowie, Śnieżce uzyskano wartość odpowiednio 15 746, 14 555, 18 901 µg/m³h. Na podstawie otrzymanych wyników strefę dolnośląską zaliczono do klasy D2 (dla stężeń powyżej 6000 µg/m³h). Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego wyznaczono na rok 2020.

W województwie dolnośląskim pomiary ozonu prowadzone są przez WIOŚ na stacjach pomiarów automatycznych: w Czerniawie, Osieczowie, Śnieżce. Uzyskano wartość odpowiednio 16 883, 11 746, 19 376 µg/m³h.

W związku z powyższym strefę dolnośląską zaliczono do klasy C dla ozonu (poziom docelowy).

Dwutlenek siarki i tlenki azotu

Podstawę klasyfikacji były wyniki pomiarów automatycznych prowadzonych w stałych punktach pomiarowych: w Czerniawie, Osieczowie, Śnieżce. Średnie roczne stężenia dwutlenku siarki wahały się od 2,1 µg/m³ do 5,1 µg/m³. Natomiast średnie roczne stężenia tlenków azotu wynosiły od 8,5 do 9,3 µg/m³. Nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnego poziomu wymienionych substancji przy zachowaniu okresu uśredniania stężeń jako wartości średniej dla roku kalendarzowego i odrębnie wartości średniej z okresu zimowego.

W związku z powyższym strefę dolnośląską zaliczono do klasy A dla dwutlenku siarki i azotu ze względu na ochronę roślin.

Podsumowanie dla oceny według kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin w strefie dolnośląskiej

W roku 2018 dla obszaru województwa dolnośląskiego przeprowadzono roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego dotyczącą roku 2017. W wyniku oceny strefę dolnośląską:

- pod kątem ochrony roślin – dla ozonu, SO₂ i NO_x – zaliczono do klasy A. Stwierdzono natomiast przekroczenie wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.
- pod kątem ochrony zdrowia sklasyfikowano:
 - dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla oraz ołowiu, arsenu, kadmu, niklu – w klasie A,
 - dla pyłu PM_{2,5} – w klasie C,
 - dla pyłu PM₁₀ – w klasie C – ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla 24 godzin,
 - dla benzo(a)pirenu – w klasie C – ze względu na przekroczenia poziomu docelowego,
 - dla ozonu – w klasie A – dla poziomu docelowego.

W ramach oceny wykonano również dodatkową klasyfikację wyznaczając dla strefy dolnośląskiej:

- dla pyłu PM_{2,5}, klasę C1 informującą o przekroczeniu poziomu dopuszczalnego 20 µg/m³, której należy dotrzymać od roku 2020.
- dla ozonu klasę D2 w odniesieniu do celu długoterminowego.

Należy podkreślić, że stężenia pyłu PM₁₀ wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą tylko sezonu zimnego (grzewczego).

W przypadku stref, dla których POP zostały określone, a standardy jakości powietrza są nadal przekraczane, zarząd województwa obowiązany będzie do aktualizacji programu po okresie 3 lat od wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza uwzględniając działania ochronne dla wrażliwych grup ludności.

4.2. Ochrona przed hałasem

W zakresie ochrony przed hałasem w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 założono realizację 7 zadań, w tym 2 własne, 5 zadań monitorowanych.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji planowanych zadań na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018.

Tabela 2 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony przed hałasem na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018

Cel długoterminowy do 2024 roku: Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska	
Planowane działania	Podjęte działania w latach 2017-2018
Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych	W latach 2016-2018 WIOŚ we Wrocławiu nie kontrolował zakładów na terenie gminy Sulików pod względem dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku. Starosta Zgorzelecki w okresie sprawozdawczym nie wydał decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku.
Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	Rada Gminy Sulików w okresie sprawozdawczym przyjęła dwie uchwały, tj.: <ul style="list-style-type: none"> – nr XXXVII/299/18 z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla lokalizacji inwestycji celu publicznego, jaką jest dwutorowa napowietrzna linia elektroenergetyczna 400 kV Mikułowa – Czarna w Gminie Sulików,

	<p>– nr XXXVIII/308/18 z dnia 25 kwietnia 2018 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Sulików.</p> <p>Ponadto Rada Gminy przyjęła uchwałę nr XLII/335/18 z dnia 27 września 2018 r. w sprawie aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Sulików.</p> <p>W wyżej wymienionych uchwałach nie zastosowano zapisów umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska.</p>
Redukcja hałasu przemysłowego (w tym m.in. wyciszanie hal oraz hałasujących maszyn i urządzeń przez zastosowanie odpowiednich rozwiązań takich jak np. obudowy dźwiękochłonne, tłumiki dźwięku, izolacje akustyczne)	Zadanie było realizowane w poprzednich latach m.in. przez koncern Lafarge Kruszywa i Beton sp. z o.o. poprzez zastosowanie ekranów i dźwiękochłonnych elementów urządzeń, usypanie wałów ziemnych, zastosowanie nowatorskiej technologii stosowania materiałów wybuchowych (strzelanie ładunkami dzielonymi), likwidacji drogi wewnętrznej do kopalni, przebudowa ul. Dworcowej w kierunku kopalni.
Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu prowadzona jest na bieżąco przy okazji działań edukacyjnych dotyczących innej tematyki ochrony środowiska.
Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi WIOŚ we Wrocławiu. W latach 2017-2018 nie wykonywano badań na terenie gminy Sulików w ramach tego monitoringu.
Działania administracyjne mające na celu ograniczenia hałasu z zakładów	Do działań administracyjnych należy m.in. wydawanie pozwoleń o dopuszczalnym poziomie hałasu dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Wydawaniem pozwoleń zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska zajmują się Starosta Zgorzelecki, który w okresie sprawozdawczym nie wydawał decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sulikowie oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze gminy Sulików, 2019

Hałas, jest jednym z elementów zanieczyszczenia środowiska, który negatywnie wpływa na zdrowie człowieka. Wraz z rozwojem cywilizacyjnym, wzrasta liczba źródeł hałasu i ich aktywności, tworząc niekorzystny klimat akustyczny. Uciążliwy hałas nie tylko wywiera negatywny wpływ na wytrzymałość psychofizyczną człowieka, ale może również w skrajnych przypadkach, powodować trwałe uszkodzenie słuchu. Klimat akustyczny w Mieście, kształtowany jest w głównej mierze przez trasy komunikacyjne, linie kolejową i w niewielkim stopniu przez zakłady przemysłowe.

W roku 2012 nastąpiła istotna zmiana przepisów odnoszących się do dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku pochodzącego od ruchu komunikacyjnego. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112) wprowadzone zostały nowe, wyższe poziomy dopuszczalne.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że najbardziej uciążliwy jest hałas drogowy, generowany przez pojazdy samochodowe, który ma charakter ciągły i obejmuje swoim zasięgiem coraz większy obszar. Przez ostatnie lata liczba samochodów na drogach systematycznie rośnie, co powoduje wzrost emisji hałasu, nie tylko przez pojazdy osobowe, ale również przez pojazdy ciężarowe i motocykle. Dlatego jednym ze sposobów ograniczania hałasu jest poprawa płynności ruchu, poprawa stanu infrastruktury drogowej (drogi i chodniki), wykorzystanie nowych technologii w budowie cichej nawierzchni.

4.3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 założono realizację 3 zadań, w tym 1 własne, 2 zadań monitorowanych.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji planowanych zadań na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018.

Tabela 3 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018

Cel długoterminowy do 2024 roku: Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach	
Planowane działania	Podjęte działania w latach 2017-2018
Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Rada Gminy Sulików w okresie sprawozdawczym przyjęła uchwałę nr XXXVII/299/18 z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla lokalizacji inwestycji celu publicznego, jaką jest dwutorowa napowietrzna linia elektroenergetyczna 400 kV Mikułowa – Czarna w Gminie Sulików, w ramach której zaproponowano najmniej konfliktowy jej przebieg.
Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Prowadzeniem rejestru źródeł promieniowania elektromagnetycznego zgodnie przepisami prawa ochrony środowiska zajmują się Starosta Zgorzelecki. W latach 2017-2018 nie zarejestrowano nowych źródeł na terenie gminy Sulików.
Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych	Monitoring poziomów natężenia promieniowania elektromagnetycznego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi WIOŚ we Wrocławiu. W latach 2017-2018 nie wykonywano badań na terenie gminy Sulików w ramach tego monitoringu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sulikowie oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze gminy Sulików, 2019

Pola elektromagnetyczne (PEM) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 z późn. zm.) definiuje jako pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach;
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych, co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Według ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 z późn. zm.) prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne, które są:

- stacjami elektroenergetycznymi lub napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi o napięciu znamionowym nie niższym niż 110 kV,
- instalacjami radiokomunikacyjnymi, radionawigacyjnymi lub radiolokacyjnymi, emitującymi pola elektromagnetyczne, których równoważna moc promieniowana izotropowo wynosi nie mniej niż 15 W, emitującymi pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz,

są obowiązani do wykonania pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Pomiarów te wykonywane są:

- bezpośrednio po rozpoczęciu użytkowania instalacji lub urządzenia;
- każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy instalacji lub urządzenia.

Wyniki pomiarów przekazuje się Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska i Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, a także aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem przekroczeń dotyczących:

- terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową;
- miejsc dostępnych dla ludności.

4.4. Gospodarowanie wodami

W zakresie gospodarowania wodami w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 założono realizację 6 zadań. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji planowanych zadań na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018.

Tabela 4 Stan realizacji zadań dotyczących gospodarowanie wodami na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018

Cel długoterminowy do 2024 roku: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód	
Planowane działania	Podjęte działania w latach 2017-2018
Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu w tym wzmocnienie monitoringu wód	<p>Monitoring wód powierzchniowych w latach 2017-2018 był wykonywany przez WIOŚ we Wrocławiu i objął 2 JCWP na terenie gminy Sulików. Monitoring wód podziemnych w tym samym okresie objął 1 punkt na terenie gminy.</p> <p>Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych.</p> <p>Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga – dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio – stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły.</p> <p>JCWP Witka ze zb. Niedów do ujścia punkt zlokalizowany na zbiorniku Niedów, badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego i diagnostycznego w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych oraz w ramach monitoringu obszarów chronionych.</p> <p>W JCW Witka ze zb. Niedów do ujścia, w punkcie pomiarowym zbiornik Niedów, stwierdzono dobry potencjał ekologiczny, natomiast nie oceniano stanu chemicznego. O ocenie potencjału ekologicznego zdecydowały elementy biologiczne (II klasa – makrofity, fitbentos), elementy</p>

	<p>hydromorfologiczne (I klasa), elementy fizykochemiczne (I klasa).</p> <p>JCWP Miedzianka od granicy Państwa do Nysy Łużyckiej punkt zlokalizowany na ujściu do Nysy Łużyckiej, badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego i diagnostycznego w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych oraz w ramach monitoringu obszarów chronionych.</p> <p>W JCW Miedzianka od granicy Państwa do Nysy Łużyckiej, stwierdzono dobry potencjał ekologiczny natomiast nie badano stanu chemicznego. O ocenie potencjału ekologicznego zdecydowały elementy biologiczne (II klasa – makrobezkręgowce bentosowe), elementy hydromorfologiczne (II klasa), elementy fizykochemiczne (II klasa – twardość ogólna). Nie wykonano oceny stanu jcw.</p> <p>Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW).</p> <p>Oceny stanu chemicznego w jednolitych częściach wód (JCWPd) i w poszczególnych punktach badawczych dokonano w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 85), które wyróżnia pięć klas jakości wód:</p> <ul style="list-style-type: none">• klasa I – wody bardzo dobrej jakości,• klasa II – wody dobrej jakości,• klasa III – wody zadowalającej jakości,• klasa IV – wody niezadowalającej jakości,• klasa V – wody złej jakości <p>oraz dwa stany chemiczne wód ocenione na podstawie średniej wartości poszczególnych wskaźników ze wszystkich punktów zlokalizowanych w analizowanej JCWPd:</p> <ul style="list-style-type: none">• stan dobry (klasy I, II i III),• stan słaby (klasy IV i V). <p>Program Państwowego Monitoringu Środowiska dla województwa dolnośląskiego w 2017 r. w zakresie wód podziemnych realizowany był przez Oddział Dolnośląski PIG we Wrocławiu oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Obejmuje on badania jakości zwykłych wód podziemnych i wód podziemnych na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami.</p> <p>W latach 2017-2018 badania jakości wód podziemnych prowadzone były w ramach monitoringu diagnostycznego. Sieć obejmowała 1 punktów pomiarowych, w obrębie czwartorzędowego piętra wodonośnego.</p> <p>Zakres badań obejmował wskaźniki takie jak: odczyn, temperatura, przewodność elektrolityczna, tlen rozpuszczony, ogólny węgiel organiczny, amonowy jon, antymon, arsen, azotany, azoty, bar, bor, beryl, chlorki, chrom, cyjanki wolne, cyna, cynk, fluorki, fosforany, glin, kadm, kobalt, magnez, mangan, miedź, molibden, nikiel, ołów, potas, rtęć, selen, siarczany, sól, srebro, tal, tytan, uran, wanad, wapń,</p>
--	--

	<p>wodorowęglany, indeks fenolowy, żelazo.</p> <p>W punkcie pomiarowym w Radzimowie określono II klasę jakości wód podziemnych.</p>
<p>Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży</p>	<p>Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży, prowadzone są przy okazji działań edukacyjnych dotyczących innych obszarów ochrony środowiska.</p>
<p>Działania związane z przywracaniem i poprawą ekologicznych funkcji wód i poprawą hydromorfologii koryt cieków, w tym: działania renaturyzacyjne i rewitalizacyjne, przywracanie drożności cieków, zwiększenie retencyjności naturalnej ich zlewni</p>	<p>Do końca 2017 roku za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiadali (przede wszystkim) zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej (RZGW) oraz marszałkowie województw. Odpowiedzialni oni byli za prowadzenie działań informacyjnych i koordynację w razie powodzi lub suszy na podległym terenie.</p> <p>Od 1 stycznia 2018 roku, na podstawie ustawy Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 roku (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566), zostaje utworzona państwowa osoba prawna Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Zgodnie z art. 527 ustawy Prawo Wodne, z dniem wejścia w życie ustawy należności, zobowiązania, prawa i obowiązki Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz regionalnych zarządów gospodarki wodnej, marszałków, będących państwowymi jednostkami budżetowymi, stają się odpowiednio należnościami, prawami i obowiązkami Wód Polskich.</p> <p>Kształtowaniem i utrzymaniem stosunków wodnych oraz ochroną przed powodzią na terenie gminy Sulików zajmują się PGW Wody Polskie Nadzów Wodny w Zgorzelcu.</p> <p>Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie przejęło zadanie z zakresu administracji rządowej wykonywane przez samorząd województwa - w stosunku do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy. Ponadto, do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie zostały przekazane zadania ze starostw powiatowych i urzędów marszałkowskich związane z wydawaniem pozwoleń wodnoprawnych.</p> <p>Przepływające przez teren gminy rzeki w okresie zwiększonego przepływu wód mogą spowodować zagrożenia powodziowe w następujących miejscach:</p> <ul style="list-style-type: none">- rzeka Czerwona Woda w miejscowościach: Radzimów – 12 nieruchomości, Mała Wieś Górna – 2 nieruchomości, Sulików – 12 nieruchomości, Mała Wieś Dolna – 3 nieruchomości;- rzeka Włosienica w miejscowości Mikułowa – 2 nieruchomości.- rzeka Płonka oraz inne potoki nie stanowią zagrożenia dla nieruchomości, ponieważ przepływają przez tereny niezabudowane. <p>W okresie zwiększonych opadów lub podniesienia się wód w rzekach może wystąpić lokalne zalewanie piwnic i pomieszczeń gospodarczych.</p> <p>Na terenie gminy działania w zakresie ochrony</p>

	<p>przeciwpowodziowej przejął Nadzór Wodny w Zgorzelcu. Obecnie administruje ciekami o łącznej długości 41 km, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none">• Płonka 4,83 km,• Czerwona Woda 23,425 km,• Studzianka 5,4 km,• Nieciecz 5,2 km,• Lipniak 1,9 km. <p>W latach 2017-2018 wykonano prace utrzymaniowe i konserwacyjne wymienione poniżej:</p> <ul style="list-style-type: none">• Roboty konserwacyjne na ciekach w współpracy z Gmina Sulików:<ul style="list-style-type: none">– Czerwona Woda na długości 3,4 km, w miejscowościach Mała Wieś Dolna, Sulików,– Nieciecz na długości 1,4 km, w miejscowości Mikułowa,– Studzianka na długości 4,3 km w miejscowości Studniska Dolne i Studniska Górne,• Roboty interwencyjne/awaryjne na rzekach i urządzeniach wodnych na terenie działania ZZ Zgorzelec• Roboty awaryjne na rzekach i urządzeniach wodnych w Zarządzie Zlewni w Zgorzelcu usunięcie drzew, zakrzaczeń i wywrotów z koryt rzek i potoków (usuwanie tam bobrowych).
<p>Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynu przeciwpowodziowego</p>	<p>Magazyn przeciwpowodziowy utrzymywany jest Starostwo Powiatowe w Zgorzelcu.</p>
<p>Wyznaczanie i uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne</p>	<p>Rada Gminy Sulików w okresie sprawozdawczym przyjęła dwie uchwały, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none">– nr XXXVII/299/18 z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla lokalizacji inwestycji celu publicznego, jaką jest dwutorowa napowietrzna linia elektroenergetyczna 400 kV Mikułowa – Czarna w Gminie Sulików,– nr XXXVIII/308/18 z dnia 25 kwietnia 2018 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Sulików. <p>Ponadto Rada Gminy przyjęła uchwałę nr XLII/335/18 z dnia 27 września 2018 r. w sprawie aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Sulików.</p> <p>W wyżej wymienionych uchwałach nie było potrzeby wyznaczania i uwzględniania ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne.</p>

<p>Konserwacja urządzeń melioracji szczegółowych tj. rowów i urządzeń drenarskich</p>	<p>W latach 2017-2018 zrealizowano prace w miejscowościach: Sulików, Wielichów, Mała Wieś Dolna, Stary Zawidów i Bierna na łącznym odcinku 3 270 mb za kwotę 90 160,40 zł, w tym 37 848,89 zł dofinansowanie z budżetu Województwa Dolnośląskiego. Dodatkowo we współpracy z Gminną Spółką Wodną w Sulikowie, w latach 2017-2018 zrealizowano prace w miejscowościach: Sulików, Skrzydlice i Stary Zawidów, Miedziana, Mała Wieś Dolna, Bierna, Wrociszów Górny na odcinku 3085 mb za kwotę 71 675,21 zł, w tym dotacja Gminy Sulików 59 751,37 zł i 11 923,84 zł środki własne Gminnej Spółki Wodnej.</p>
---	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sulikowie oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze gminy Sulików, 2019

4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 założono realizację 7 zadań, w tym 2 zadania własne Gminy Sulików, 4 zadania monitorowane (realizowane przez Międzygminną Spółkę Wodno-Kanalizacyjną „SUPLAZ” Sp. z o. o.) oraz 1 zadanie zaplanowane wspólnie dla Gminy Sulików oraz podmiotów działających w zakresie gospodarki wodno-ściekowej dotyczące edukacji ekologicznej. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji planowanych zadań na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018.

Tabela 5 Stan realizacji zadań dotyczących gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018

Cel długoterminowy do 2024 roku: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód	
Planowane działania	Podjęte działania w latach 2017-2018
Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej	<p>Gmina Sulików</p> <p>Gmina w latach 2017-2018 realizowała projekt pn. „Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Sulików poprzez budowę sieci wodociągowej do miejscowości Wilka i Wrociszów Dolny oraz budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w budynkach gminnych”. W 2018 r. zakończono zadanie inwestycyjne polegające na budowę sieci wodociągowej do miejscowości Wrociszów dolny i Wilka o łącznej długości 6 525 mb. W ramach zadania wykonano także 3 przydomowe biologiczne oczyszczalnie ścieków przy budynkach komunalnych w miejscowości Radzimów Górny 49, bierna-Nowoszyce 22 i Bierna 130. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 2 311 880,94 zł. Zadanie finansowane przy udziale pożyczki WFOŚiGW we Wrocławiu w wysokości 1 339 900 zł.</p> <p>W 2017 roku również w ramach w/w projektu na terenie gminy Sulików ul. Starozawidowska w Starym Zawidowie wymieniono sieć wodociągową na całej długości. Koszt 80 000 zł.</p>
Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych	
Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	

<p>Budowa, rozbudowa i modernizacji urządzeń służących do optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (w tym systemy sterowania, monitoringu i przesyłania danych)</p>	<p>Zadanie będzie realizowane w późniejszym terminie.</p>
<p>Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży</p>	<p>W 2018 roku SP Bierna obchodziła "Światowy Dzień Wody". W ramach obchodów uczniowie klasy VII przygotowali prezentację o znaczeniu wody w życiu człowieka. Opowiedzieli o rodzajach wód występujących na Ziemi oraz zasobach wody pitnej na naszej planecie. Przedstawili także wpływ wody na organizm człowieka i na jego zdrowie.</p> <p>W 2018 roku grupy III i IV Przedszkola Publicznego uczestniczyły w wycieczce do Oczyszczalni Ścieków w Sulikowie. Dzieci miały okazję poznać proces oczyszczania wody i zwrócić uwagę na jej oszczędzanie. Natomiast w 2017 roku w Przedszkolu Publicznym w Sulikowie obchodzono „Dzień Wody”, w związku z tym wszystkie dzieci ubrane były na niebiesko. Przedszkolaki rozwiązywały zagadki i uczestniczyły we wspólnych zabawach. Najciekawsze okazały się eksperymenty i doświadczenia związane z wodą. Na koniec odbyła się również pogadanka na temat sposobów oszczędzania wody.</p>
<p>Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków</p>	<p>Gmina prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Zgodnie z danymi na terenie gminy jest 914 zbiorników bezodpływowych i 127 szt. przydomowych oczyszczalni.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sulikowie oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze gminy Sulików, 2019

4.6. Ochrona zasobów geologicznych

W zakresie ochrony zasobów geologicznych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 założono realizację 1 zadania własnego dla Gminy Sulików, 2 zadań monitorowanych dla organów nadzoru górniczego i Marszałka Województwa Dolnośląskiego. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji planowanych zadań na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018.

Tabela 6 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony zasobów geologicznych na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018

<p>Cel długoterminowy do 2024 roku: Racjonalne i efektywne gospodarowania zasobami ze złóż</p>	
<p>Planowane działania</p>	<p>Podjęte działania w latach 2017-2018</p>
<p>Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli</p>	<p>W 2018 roku w Urzędzie Gminy Sulików odbyła się polsko-niemiecka konferencja dotycząca rozwiązywania konfliktów, które powodowane były działalnością lokalnych kopalni. W konferencji wzięli udział m.in. przedstawiciele Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach, Urzędu Okręgowego we Wrocławiu, Urzędu Górniczego we Freibergu, Saksońskiego Urzędu Górniczego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, Kopalni Lafarge w Sulikowie.</p>

<p>Ujęcie występowania strategicznych złóż kopalin w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego, a następnie w planach zagospodarowania przestrzennego gminy</p>	<p>Obecnie wszystkie strategiczne złoża kopalin na terenie gminy Sulików ujęte są miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.</p>
--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sulikowie oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze gminy Sulików, 2019

4.7. Gospodarka odpadami

W zakresie gospodarowania odpadami zaplanowano 14 działań ekologiczne, których realizację w latach 2017-2018 przedstawiono w tabeli.

Tabela 7 Stan realizacji zadań dotyczących gospodarki odpadami na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018

<p>Cel długoterminowy do 2024 roku: Racjonalna gospodarka odpadami</p>	
<p>Planowane działania</p>	<p>Podjęte działania w latach 2017-2018</p>
<p>Opracowywanie sprawozdań z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz analiz gospodarowania odpadami</p>	<p>Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2018 poz. 1454) każda gmina została zobowiązana do sporządzenia corocznej analizy stanu gospodarki odpadami, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analizę należy sporządzić do 30 kwietnia każdego roku (za rok poprzedni) na podstawie sprawozdań sporządzonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, rocznych sprawozdań z realizacji zadań z gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy oraz innych dostępnych danych.</p> <p>Gmina Sulików wywiązała się z ww. obowiązków opracowując roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz analizę gospodarki odpadami w 2017 i 2018 r.</p>
<p>Doskonalenie i rozwijanie systemu zbierania małogabarytowych zużytych baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych</p>	<p>Gospodarka odpadami w Gminie Sulików jest oparta na zasadach Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2016-2022 przyjętego uchwałą Nr XXIX/934/16 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 22 grudnia 2016 r. Celem WPGO jest określenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z Krajowym planem gospodarki odpadami oraz wymaganiami aktualnie obowiązujących przepisów prawa. Dokument jest zgodny z aktualnymi przepisami prawa oraz przedstawia podział województwa na sześć regionów gospodarowania odpadami.</p>
<p>Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych</p>	<p>Region Zachodni, do którego należy Gmina Sulików obsługiwany jest przez RIPOK Centrum Utylizacji Odpadów Komunalnych Gmin Łużyckich w Lubaniu Sp. z o.o., administrowany przez Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Bankowa 8, 59-800 Lubiąż.</p>
<p>Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, unieszkodliwianych przez składowanie</p>	<p>Region Zachodni, do którego należy Gmina Sulików obsługiwany jest przez RIPOK Centrum Utylizacji Odpadów Komunalnych Gmin Łużyckich w Lubaniu Sp. z o.o., administrowany przez Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Bankowa 8, 59-800 Lubiąż.</p>
<p>Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło</p>	<p>Ilość odpadów komunalnych na terenie gminy wylicza się w</p>

<p>Selektywne zbieranie odpadów ulegających biodegradacji i w konsekwencji ograniczenie składowania tych odpadów</p>	<p>oparciu o założenia przyjęte w wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami na lata 2016-2022 (WPGO WD), pod warunkiem, że w gminach zbiera się 97% odpadów wytworzonych. W podanych ilościach nie uwzględnia się odpadów z grup 16 i 17, ponieważ nie należą one do składu morfologicznego odpadów komunalnych. W latach 2017-2018 masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych z terenu gminy Sulików wyniosła 1655,46 Mg w 2017 r., 1852,64 Mg w 2018 r.</p> <p>Zasady funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Sulików określają uchwały, podjęte przez Radę Gminy w 2016 roku.</p> <p>W 2018 roku Rada Gminy w Sulikowie podjęła jedną uchwałę w przedmiotowym zakresie: Nr III/10/2018 - zmieniającą uchwałę w sprawie wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawki za pojemnik o określonej pojemności. Uchwała wprowadziła zmiany odnośnie stawek opłat za odbiór odpadów gromadzonych w pojemnikach o określonych pojemnościach na terenie nieruchomości niezamieszkałych. Nowe stawki zaczęły obowiązywać od dnia 1 stycznia 2019 r.</p> <p>Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w Gminie Sulików:</p> <p><u>Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania</u></p> <p><u>ROK 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none">• poziom dopuszczalny – nie więcej niż 45 %,• poziom osiągnięty – 29%. <p><u>ROK 2018</u></p> <ul style="list-style-type: none">• poziom dopuszczalny – nie więcej niż 40 %,• poziom osiągnięty – 20%. <p><u>Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła</u></p> <p><u>ROK 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none">• poziom wymagany – 20%,• poziom osiągnięty – 20% <p><u>ROK 2018</u></p> <ul style="list-style-type: none">• poziom wymagany – 30%,• poziom osiągnięty – 32%. <p><u>Poziom recyklingu, przygotowania i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych</u></p> <p><u>ROK 2017</u></p> <ul style="list-style-type: none">• poziom wymagany – 40 %,• poziom osiągnięty – 100%. <p><u>ROK 2018</u></p> <ul style="list-style-type: none">• poziom wymagany – 50%,• poziom osiągnięty – 100%. <p>Koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi związane m. in. z odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych, poniesione w latach 2017-2018 wyniosły 1 743 229,70 zł, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none">• w 2017 r. – 834 653,58 zł,
--	--

Osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, w wysokości co najmniej 4 kg/mieszkańca/rok

	<ul style="list-style-type: none">• w 2018 r. – 908 576,12 zł.
Sukcesywne zapobieganie i usuwanie dzikich wysypisk odpadów	Według danych GUS na terenie gminy Sulików zlokalizowanych jest 10 dzikich wysypisk śmieci na powierzchni 850 m ² .
Kontynuacja edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami na obszarze gminy Sulików	Na terenie gminy Sulików kontynuowane były działania informacyjno-edukacyjne związane tematycznie z gospodarką odpadami na łamach na strony internetowej (www.sulikow.pl) oraz Biuletynu Informacji Publicznej (www.bip.sulikow.pl) zamieszczano informacje dla mieszkańców na temat: <ul style="list-style-type: none">– nowych zasad gospodarowania odpadami,– ilości odebranych/zebranych z terenu gminy odpadów,– osiągniętych przez Gminę poziomów redukcji bioodpadów kierowanych do składowania oraz poziomów recyklingu i odzysku surowców wtórnych i odpadów budowlanych pochodzących z sektora komunalnego,– wspierano akcje proekologiczne, w tym zapewniano materiały do sprawnego przeprowadzenia akcji (np. „Sprzątanie Świata”),– wpierano projekty ekologiczne realizowane przez placówki oświatowe.
Aktualizacja inwentaryzacji i programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Sulików oraz inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest przeprowadzona była w 2009 roku.
Zakłada się osiągnięcie celów określonych w „Programie usuwania azbestu z terenu Gminy Sulików” w tym sukcesywne usuwanie azbestu z terenu gminy	W latach 2017-2018 Gmina prowadziła akcję informowania mieszkańców o szkodliwości wyrobów zawierających azbest oraz o możliwościach jego unieszkodliwiania. Gmina Sulików otrzymała w dofinansowanie na usuwanie wyrobów zawierających azbest, który został usunięty z budynków gminnych i budynków będących własnością osób prywatnych. W latach 2016-2018 z terenu gminy Sulików usunięto 97,335 Mg wyrobów zawierających azbest, w tym: 36,570 Mg w 2016 r., 43,215 Mg w 2017 r., 17,550 Mg w 2018 r. Całkowity koszt prac związanych z demontażem i transportem odpadów zawierających azbest wyniósł w latach 2016-2018 – 35 430,19 zł, w tym 29 861,68 zł dofinansowanie WFOŚiGW we Wrocławiu. Zadania w zakresie usuwania azbestu Gmina Sulików planują kontynuować w miarę możliwości finansowych, a także pozyskania środków z zewnętrznych źródeł.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sulikowie oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze gminy Sulików, 2019

4.8. Ochrona przyrody i krajobrazu

W zakresie ochrony przyrody i krajobrazu w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 założono realizację 6 zadań własnych dla Gminy Sulików, 8 zadań monitorowanych zaplanowanych do realizacji przez Powiat Zgorzelecki, Nadleśnictwo Pieńsk, Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Zgorzelcu, właścicieli terenów i nieruchomości. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji planowanych zadań na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018.

Tabela 8 Stan realizacji zadań dotyczących ochrony przyrody i krajobrazu na terenie gminy Sulików w latach 2017-2018

Cele długoterminowe do 2024 roku:	
<ul style="list-style-type: none">• Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu,• Zwiększenie lesistości.	
Planowane działania	Podjęte działania w latach 2017-2018
Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	<p>W latach 2017-2018 edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody prowadzona była głównie w placówkach oświatowych i kulturowych Gminy Sulików tj. Przedszkolu Publicznego, Szkołach Podstawowych, Gminnym Ośrodku Kultury w Sulikowie. Przykładem może być Dzień Ziemi organizowany corocznie.</p> <p>Na terenie Nadleśnictwa Pieńsk w latach 2017-2018 sukcesywnie realizowany był program edukacji ekologicznej, w ramach którego zorganizowano akcje edukacji ekologicznych, w której uczestniczyło ok. 1500 osób, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none">• lekcje terenowe i wycieczki z przewodnikiem,• lekcje w Sali edukacji leśnej,• spotkania z leśnikiem w szkołach i poza szkołami,• konkursy leśne dotyczące wiedzy na temat lasów,• akcje i imprezy okolicznościowe.
Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjne - konserwacyjne zieleni przydrożnej	Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg realizowane jest na bieżąco w ramach utrzymania zieleni.
Promocja działań proekologicznych dla rolników	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Placówka Terenowa w Lubaniu organizowała szkolenia dla rolników na terenie gminy Sulików, w trakcie których omawiano m.in. działania ekologiczne w gospodarstwie rolnym.
Objęcie ochroną prawną obszarów i obiektów najbardziej wartościowych przyrodniczo	W latach 2017-2018 nie objęto ochroną prawną obszarów i obiektów najbardziej wartościowych przyrodniczo
Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych w planach zagospodarowania przestrzennego	W latach 2017-2018 nie wyznaczono korytarzy ekologicznych w planach zagospodarowania przestrzennego.
Budowa, modernizacja oraz pielęgnacja parków i skwerów	<p>Gmina Sulików w latach 2017-2018 zrealizowała 12 inwestycji poprawiających wizerunek Gminy i warunki sportowo-rekreacyjne dla mieszkańców, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none">– budowa i doposażenie placu zabaw w Małej Wsi Dolnej,– budowa siłowni zewnętrznych w Biernej i Wilce,– kontynuacja remontu świetlicy w Skrzydlicach,– zagospodarowanie centrum wsi we Wrociszowie Dolnym,– budowa ogrodzenia terenu świetlicy wiejskiej we Wrociszowie Górnym,– modernizacja i wyposażenie remizy OSP w Studniskach Dolnych,– zagospodarowanie terenu przed remizą w Starym Zawidowie,

	<ul style="list-style-type: none">- doposażenie placu rekreacyjno-sportowego w Studniskach Górnych- kontynuacja rozbudowy placu zabaw w Małej Wsi Górnej,- kontynuacja zagospodarowania miejsca integracji mieszkańców sołectwa Miedziana,- kontynuacja zagospodarowania terenu centrum sołectwa Wrociszów Dolny,- wyposażenie placu zabaw we Wrociszowie Górnym w urządzenia do siłowni zewnętrznej.
Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach przyrodniczo cennych, w tym: rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków pieszych, zagospodarowanie terenów rekreacyjnych	<p>W 2018 roku Gmina Zgorzelec, Gmina Sulików, Miasto Zawidów, Gmina Černousy podpisali umowę na dofinansowanie projektu pn. „Witka-Smeda-zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko-czeskiego - etap I” w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska-Polska, osi priorytetowej 2.</p> <p>Celem głównym projektu jest wzrost atrakcyjności turystycznej pogranicza polsko - czeskiego poprzez rozszerzenie bazy turystycznej, stworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku dla turystów, stworzenie nowego produktu turystycznego, który w połączeniu z istniejącą infrastrukturą oraz bazą rekreacyjną rozszerzy ofertę turystyczną na trójstyku granic.</p> <p>W ramach projektu Gmina Sulików wyznaczy szlak w kierunku Zalewu Witka. W ramach zadania planowane jest utworzenie szlaku rowerowego na odcinku ok. 2,5 km. Projekt szlaku wyznaczony został w sposób umożliwiający jego kontynuację przez gminy sąsiadujące na pograniczu polsko - czeskim.</p>
Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych poprzez inwentaryzację i sporządzanie uproszczonych planów urzędzenia lasów prywatnych oraz zwiększenie lesistości poprzez zalesienia	Zadanie zaplanowane do realizacji przez Starostę Powiatu Zgorzeleckiego. Na koniec 2016 r. brak było powierzchni objętej uproszczonymi planami urzędzenia lasów prywatnych na terenie gminy Sulików, natomiast powichrzenia objęta inwentaryzacją lasów prywatnych wyniosła 101,26 ha. Powierzchnie wyżej wymienione nie zmieniły się w 2017 r. i 2018 r. wyniosły również 101,26 ha.
Realizacja zadań: gospodarczych, hodowlanych i ochronnych – zgodnie z planami urzędzenia lasów państwowych	<p>W latach 2017-2018 Nadleśnictwo Pieńsk wykonywało podstawowe zadania z gospodarki leśnej, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none">• hodowla lasu: pielęgnacja, czyszczenia wczesne, czyszczenia późne,• ochrona lasu:<ul style="list-style-type: none">- szkody wyrządzone przez zwierzynę (jelenie, sarny),- ochrona przed grzybami,- ochrona przed owadami, w tym ograniczenia liczebności gąsienic barczatki sosnowki, mniszki i strzygoni choinówki,- wywieszanie budek dla ptaków.
Realizacja zadań: gospodarczych, hodowlanych i ochronnych – zgodnie z uproszczonymi planami urzędzenia lasów prywatnych	W latach 2017-2018 nie prowadzono zadań gospodarczych i hodowlanych na terenie lasów prywatnych (nie stanowiących własności Skarbu Państwa).
Wzmocnienie kontroli gospodarki leśnej na obszarach nowych nasadzeń i w lasach prywatnych.	

Zalesianie terenów o niskich klasach bonitacyjnych gleb i gruntów porolnych	W latach 2017-2018 nie prowadzono zalesiania terenów o niskich klasach bonitacyjnych gleb i gruntów porolnych na obszarze gminy Sulików.
---	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sulikowie oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze gminy Sulików, 2019

5. Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska

Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w latach 2017-2018 wyniosły 7 928 335,96 zł, w tym w 2017 roku 4 082 353,26 zł, 2018 roku 3 845 982,70 zł.

Tabela 9 Wydatki Gminy Sulików na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w latach 2017-2018

Rodzaj wydatku	2016 rok	2017 rok	2018 rok	Udział %	Wzrost, spadek, bez zmian do 2016 roku
Oczyszczanie miast i wsi	54 110,79	64 655,43	61 133,00	1,6%	↑
Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	34 358,76	19 085,54	25 202,43	0,7%	↓
Oświetlenie ulic, placów i dróg	566 148,10	556 705,08	736 699,35	19,2%	↑
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	0,00	7 380,00	328 309,27	8,5%	↑
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	1 757 236,06	2 397 418,48	1 629 734,91	42,4%	↓
Gospodarka odpadami komunalnymi	1 079 661,30	1 037 108,73	1 064 903,74	27,7%	↔
RAZEM	3 491 515,01	4 082 353,26	3 845 982,70	100%	↑

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Sulików oraz dane GUS, 2019

6. Analiza wskaźników w latach 2017-2018

Na potrzeby monitoringu stanu realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” została opracowana propozycja wskaźników służących do monitoringu postępu prac realizacji Programu. Wskaźniki te wybiórczo, ale wskazują na tendencję zmian, jakie następują na obszarze gminy Sulików.

Tabela 10 Analiza wskaźnikowa „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024”

Lp	Wskaźniki	Dane wyjściowe [2016 rok]	Dane docelowe [2018 rok]
Ochrona przyrody i krajobrazu			
1.	Obszary natura 2000	Brak	Brak
		Brak	Brak
2.	Parki krajobrazowe	Brak	Brak
3.	Rezerваты przyrody	Brak	Brak
4.	Obszary chronionego krajobrazu	Brak	Brak
5.	Zespoły przyrodniczo krajobrazowe	Brak	Brak
6.	Użytki ekologiczne	Brak	Brak
7.	Pomniki przyrody	Brak	Brak
Lasy			
8.	Lesistość miasta	15,7	15,6
Ochrona powietrza atmosferycznego			
9.	Klasa czystości powietrza wg kryteriów ochrony zdrowia i wskaźników	A (SO ₂ , NO _x , ołów, benzen, tlenek węgla, kadm, nikiel, ozon _{poziom docelowy}) C (pył PM _{2,5} PM ₁₀ , benzo(a)piren, arsen, ozon _{poziom celu długoterminowego})	A (SO ₂ , NO _x , ołów, benzen, tlenek węgla, kadm, nikiel, ozon _{poziom docelowy}) C (pył PM _{2,5} PM ₁₀ , benzo(a)piren, arsen, ozon _{poziom celu długoterminowego})
10.	Klasa czystości powietrza wg kryteriów ochrony roślin i wskaźników	A (SO ₂ , NO _x)	A (SO ₂ , NO _x)
11.	Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	14 771 MWh	14 936 MWh
Ochrona wód			
12.	Długość sieci kanalizacyjnej	29,1 km	29,1 km
13.	Długość sieci wodociągowej	81,6 km	88,58 km
14.	Ilość przyłączy kanalizacyjnych	405 szt.	668 szt.
15.	Ilość przyłączy wodociągowych	1 257 szt.	1291 szt.
16.	Jakość wód powierzchniowych	JCWP Witka ze zb. Niedów do ujścia, JCWP Miedzianka od granicy Państwa do Nysy Łużyckiej - klasa II, - stan/potencjał ekologiczny - dobry	JCWP Witka ze zb. Niedów do ujścia, JCWP Miedzianka od granicy Państwa do Nysy Łużyckiej - klasa II, - stan/potencjał ekologiczny - dobry
17.	Jakość wód podziemnych	II klasa	II klasa
18.	Zużycie wody na terenie gminy	130 dam ³	144 dam ³
19.	Ilość oczyszczonych ścieków z gospo. dom.	44 m ³	51 m ³

Gospodarka odpadami			
20.	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	osiągnięty	osiągnięty
21.	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	osiągnięty	osiągnięty
22.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	osiągnięty	osiągnięty
23.	Ilość zebranych odpadów komunalnych	297 kg/mieszkaniec/rok	303 kg/mieszkaniec/rok

Źródło: opracowanie własne, 2019

7. Podsumowanie

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska. Realizacja zadań w latach 2017-2018, zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i priorytetowych kierunków działań zgodnych z polityką ochrony środowiska Powiatu Zgorzeleckiego i Województwa Dolnośląskiego, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój Gminy - obecnie jak i w perspektywie wieloletniej.

Niniejszy dokument stanowi pierwszy raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024”. Raport przedstawia stan realizacji działań i zadań inwestycyjnych realizowanych w okresie 2017-2018 oraz potrzeby zmian w przyjętym „Programie...”.

Stan środowiska na terenie gminy Sulików nie uległ pogorszeniu. Gmina we własnym zakresie oraz we współpracy z innymi podmiotami sukcesywnie realizują zadania, kładąc szczególny nacisk na budowę sieci kanalizacji sanitarnej, modernizację dróg i remonty chodników, a także ochronę powietrza atmosferycznego poprzez termomodernizację obiektów użyteczności publicznej, wymianę źródeł ciepła oraz usprawnianie gospodarki odpadami. Działania te w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczyniają się do zachowania istniejącego stanu oraz do poprawy, jakości środowiska na obszarze gminy.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w harmonogramach „Programu...” jednoznacznie można stwierdzić, że zadania na bieżąco są realizowane, i niewiele jest zadań, które nie zostały zrealizowane. Przyczyną niezrealizowania niektórych zadań nie jest brak środków, ale brak potrzeby ich realizacji lub kompetencji organów gminy do realizacji tych zadań.

Zdecydowana większość zadań to zadania zrealizowane, realizowane w trybie ciągłym lub ich realizacja jest rozpoczęta i zakończenie planowane w perspektywie do 2024 roku.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Są zadania na realizację których wydatkowano wiele większe środki niż te, planowane, gdyż udało się pozyskać źródło finansowania, są również takie zadanie, których realizacja jest planowana na lata następne ze względu na niedostateczne środki finansowe lub długie i skomplikowane procedury.

Mimo to Gmina Sulików stara się pozyskiwać dofinansowania na realizację zadań ze środków zewnętrznych, zarówno krajowych i zagranicznych, w celu realizacji zadań kosztownych, gdyż nie ma możliwości finansowania ich tylko ze środków własnych.

Jeśli w następnych latach poziom wykonywanych rocznie inwestycji nie zmieni się oraz biorąc pod uwagę fakt, iż realizacja Programu Ochrony Środowiska planowana jest do 2024 roku i do końca okresu programowego zostało jeszcze wiele czasu prognozuje się, że z pewnością wszystkie planowane zadanie zostaną zrealizowane.

Uzasadnienie

Obowiązek sporządzenia raportu z realizacji programu ochrony środowiska wynika z postanowień art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 ze zm.), zgodnie z którym z wykonania programu organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raport, który przedstawia się radzie gminy.

Uchwałą nr XXVI/234/17 Rady Gminy Sulików z dnia 22 marca 2017 r. został przyjęty Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików za lata 2017-2018 jest pierwszym raportem z wykonania programu i zawiera analizę realizacji przedsięwzięć planowanych w POŚ z 2017 roku, ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych, ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem, analizę efektywności programu w oparciu o wskaźniki w nim określone.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

